Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ★ 25 январь 1969 йил, шанба ★ № 21 (14.184). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ПЛАНИ — ҚОНУН

•

ЧОРВАДОРЛАР ЖОНБОЗЛИК КЎРСАТМОҚДАЛАР

•

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРГА САЙЛОВ ОЛДИДАН

Андижон область Исбоскан районидаги «Андижон» колхозида ремонт ишлари қизғин олиб борилмоқда. Қишлоқ хўжалик техникасини кўклам экин кампаниясига тайёрлашда ёш механизатор Пўлат Сотимов алоҳида ўрнак кўрсатмоқда. Юқоридаги суратда П. Сотимов.

ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

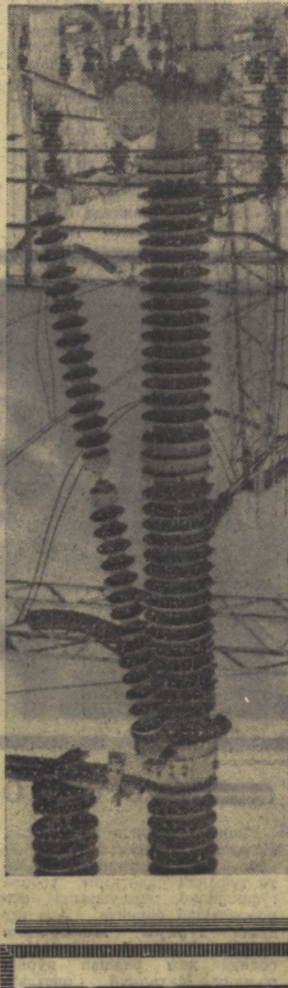

Тошкент область Оққўрғон районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг механизаторлари тракторларни ремонт қилиш ишларини тугалламоқдалар. Суратда: (пастдан ўнгда) илғор ремонтчилардан Усган Уринбоев ва Ашур Кенжаев ўртоқлар.

Республикамизда ленинча меҳнат вахтаси тобора авж олиб бормоқда. Чапдаги суратда: Тошкент ГРЭСи подстанцияларидан бирининг кўриниши. Тошкент нурчилари саноат корхоналарига узлуксиз қувват юбориб туриш соҳасида жонбозлик кўрсатиб ишламоқдалар.

А. Тўраев ва Г. Кечкин фотолари.

САЙЛОВЛАРГА ПУХТА ТАЙЁРЛАНАЙЛИК

Шу йил 16 мартда бепоён Ватанимизнинг кўпгина иттифоқдош республикаларида, шунингдек бизнинг севикли Ўзбекистонимизда ҳам меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига сайловлар ўтказилади. Маълумки, бу катта ижтимоий аҳамиятга эга бўлган сиёсий кампаниядир. Шу боисдан ҳам бизда сайловларга тайёргарлик Коммунистик партиямизнинг янги жамият қуришга қаратилган улуғвор қарорларини амалга ошириш, совет кишиларининг мамлакатимиз экономикасини юксалтириш ва халқимиз моддий фаровонлигини кўтаришга қаратилган ташкилий, сиёсий ва меҳнат активлиги нихоятда кучайиб кетган бир вазиятда ўтади. Мамлакатимиз тарихий тажрибаси Советлар меҳнаткашларнинг ҳамма нарсани ўз ичига олувчи оммавий ташкилоти, давлат ишларини бошқаришда, хўжалик ва маданий қурилишга халқни доимо ва тобора кўпроқ жалб қилишни таъминловчи давлат ҳокимиятининг энг демократик формаси эканини ҳар томонлама исботлади ва тасдиқлади.

Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг коммунизм моддий-техника базасини яратиш, шаҳарда ҳам, қишлоқда ҳам фаровон турмушни таъминлаш соҳасидаги роли ва аҳамияти тобора ошиб бормоқда. КПССнинг XXIII съезди қарорларида таъкидлаб ўтилишича, коммунистик қурилишнинг ҳозирги даврида «Социалистик демократияни янада такомиллаштириш, меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ролини ошириб, хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини амалга оширишда уларнинг ваколатларидан тўла фойдаланиш учун бундан буён ҳам курашавериш, ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида меҳнаткашлар активлигини кучайтириш, ижроия органлари, депутатлар ва лавозимли шахсларнинг халқ олдидаги масъулиятини кучайтириш зарур».

Мана буларнинг ҳаммаси маҳаллий Советларга сайловни ҳар томонлама уюшқоқлик, юқори савияда ўтказишда партия, совет ва жамоат ташкилотлари олдиса бир қатор муҳим вазифаларни қўяди. Улар сайловларга тайёргарлик жараёнида социалистик демократияни ҳар томонлама такомиллаштириш, Советларнинг кенг меҳнаткашлар оммаси билан алоқасини янада мустаҳкамлаш учун барча тадбирларни амалга оширишлари зарур. Сайловчилар ўртасида оммавий-сиёсий, агитация ишларини кенг қулоч ёздириш, уларга маҳаллий Советларнинг партия ташкилотлари раҳбарлигида коммунистик қурилиш соҳасида амалга ошираётган ишлари тўғрисида сўзлаб бериш айниқса муҳимдир. Дарҳақиқат, сайлов олди кампанияси даврида агитаторларимиз учун Советларнинг кун сайин олиб бораётган ташкилотчилик ва тарбиявий фаолияти ҳақида кўплаб ҳаётий, конкрет фактлар мавжуд. Чунончи, қишлоқ ва шаҳарларимизда қад кўтараётган муҳташам бинолар, медицина ва болалар муассасалари, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари, қанчадан-қанча клублар, кутубхоналар — буларнинг ҳаммаси тиниб-тинчимас, жонкуяр депутатларнинг иштироки билан вужудга келган. Маҳаллий Совет депутатлари халқимизнинг энг қурматли, мўътабар вакилларидир. Депутат учун халққа хизмат қилишдан ҳам олий бурч йўқ. У коммунистик қурилишнинг қайси соҳасида меҳнат қилмасин, барибир, ҳамиша халқ ғамида юради, меҳнаткашларнинг турмуш фаровонлигини юксалтириш, уларни давлатни бошқариш ишларига кенгроқ жалб қилиш тўғрисида ғамхўрлик қилади.

Маҳаллий Советларга сайловлар ўтказиш ҳақида Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фармони чиққанига ҳали кўп ўтмаса-да, республикамизнинг бир қатор область, шаҳар район ва қишлоқларида сайловларга тайёргарлик ишлари қизитиб юборилди. Чунончи, Бухоро шаҳар партия, совет ва жамоат ташкилотларининг ташаббуси билан бу ерда сайлов участкалари тузиш, агитпунктлар ташкил қилиб, уларда оммавий-сиёсий, тушунтириш ишлари олиб бориш кучайтириб юборилди. Масалан, шаҳарда ташкил этилган 33-сайлов участкасида сайловчилар билан ишлаш, сиёсий агитация олиб бориш намунали йўлга қўйилган. Сайлов участкасининг агитпунктида 50 га яқин агитатор бор. Улар маҳаллаларда, хонадонларда, ишчилар, зиёлилар, қурувчилар ўртасида совет сайлов системасининг афзалликлари, совет демократияси, маҳаллий Советларнинг янги жамият қуришда эришаётган ютуқлари ҳақида суҳбатлар ўтказмоқдалар. Шунингдек, Бухоро область Советига сайлов ўтказувчи 27, шаҳар Советига сайлов ўтказувчи 281 сайлов округларида ҳам бўлажак сайловларга тайёргарлик ишлари уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

Маҳаллий Советларга сайлов ўтказиш муҳим сиёсий кампания бўлгани учун ҳам, партия, совет ва жамоат ташкилотлари сайловлар ўтказиш билан боғлиқ бўлган ҳамма ташкилий ва оммавий-сиёсий ишларни юқори савияда ва ўз вақтида ўтказиш нечоғли муҳим аҳамиятга эга эканлигини унутмасликлари лозим. Энг муҳими, сайловчиларни рўйхатга олиш, сайлов округлари ва участкаларини мақсадга мувофиқ равишда тузиб чиқиш, овоз бериш бланкаларини ўз вақтида ва етарли миқдорда тайёрлаш — буларнинг ҳаммаси сайлов ўтказишга масъул бўлган ташкилотлар ва шахсларнинг диққат марказида туриши лозим. Шунингдек, меҳнаткашлар томонидан депутатликка номзод қилиб кўрсатиладиган кишилар ҳақиқатан ҳам муносиб, ишлаб чиқаришда ҳам, ахлоқ-одобда ҳам ҳаммага намуна бўладиган, меҳнатдаги ва ижтимоий фаолиятдаги намунаси билан бошқаларни ҳамиша яхшиликка чорлайдиган, халқ хизматкори деган муқаддас номни чинакамига оқлайдиган кишилар бўлишига эришиш лозим. Бундан ташқари, депутатликка номзоди кўрсатилган кишиларнинг таржимаи ҳоли, ижтимоий фаолияти, ишлаб чиқаришдаги муваффақиятлари билан сайловчиларни ҳар томонлама таништириб бориш катта аҳамиятга эга.

Ўзининг ижодий меҳнати билан коммунизм моддий-техника базасини яратаётган республикамиз меҳнаткашлари маҳаллий Советларга сайловларни Ленин партияси теварагига янада мустаҳкам жипслашган ҳолда, ишлаб чиқаришда ва ижтимоий фаолиятнинг ҳамма соҳаларида янги-янги муваффақиятларни қўлга киритган ҳолда кутиб олади. Улар 1969 йил 16 март куни халқимизнинг энг муносиб фарзандлари — халқ номзодлари учун овоз бериш ниятида сайлов қутилари ёнига борадилар. Республикамизда маҳаллий Советларга ўтказиладиган сайловлар, шубҳасиз, коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг, совет демократиясининг улуғвор тантанаси сифатида ўтади.

ҚИШЛОВ — СИНОВ!
ТАДБИР

«Ленинчи чорвадор» колхози қоракўлчиликка ихтисослаштирилгач, серўт ва кенг Қарноб яйловини бутунлай эгаллаб олди. Тўртта ферма ташкил этилиб, улар марказида чўпон-чўлиқлар учун кўплаб уйлар, озуқа складлари, мактаб ва медпунктлар қурилди.

Бундан ташқари, қоракўл қўйлар зоти яхшиланди, яйловлардан яхшироқ фойдаланиш мақсадида ташкилий тадбирлар кўрилди. Дастлабки даврда совлиқлардан қўзи олиш, гўшт ва жун етиштириш кўпайди. Эгиз қўзи олиш ҳисобига қоракўл қўйлар сони ошди.

— Тажриба шуни кўрсатдики, — дейди Ленин орденли чўпон Чориполвон Каримов, — совлиқлар қишдан қанча соғлом, бақувват олиб чиқилса, чорвачиликни ривожлантиришда шунча яхши натижага эришилади. Мен қиш даврида совлиқларни бирор марта ҳам далада ётқизмайман. Кучли ёғингарчилик кунлари қўйларни усти ёпиқ қўрада ем ва майдаланган хашак билан боқаман. Чунки ёмғир ёғиб, кетидан совуқ бўлса, очиқ жойда қолдирилган қўйнинг жуни кечаси музлайди. Шу сабабли очиқ қўрада сақланган қўйлар, айниқса нимжон қўйлар нобуд бўлиши мумкин.

Тажрибали чўпон Чориполвон Каримов ўтган йили қишловни яхши ўтказиб, ҳар 100 бош совлиқдан 157 тадан қўзи олган эди. У бу йил ўзи боқаётган 520 бош совлиқдан 936 қўзи олишга аҳд қилган.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Равшан Саидов 1968 йилда ҳар 100 бош совлиқдан 171 тадан. Республикада хизмат кўрсатган чорвадор Рамазон Усмонов 164 тадан қўзи олишга муваффақ бўлдилар. Улар бу йил ҳар 100 бош совлиқдан 180 тадан қўзи олиш, қўй бошига 3.3 килограммдан жун қирқиш ҳақида сўз беришган. Олинган юксак мажбуриятни муваффақиятли бажариш учун қишловни яхши ўтказиш, совлиқларнинг нобуд бўлиш ёки касалланишига йўл қўймаслик керак. Моҳир чўпонлар бунга эришиш учун ҳозир ниҳоятда ҳушёрлик билан ишлашяпти. Қўйларни иссиқ асрашяпти, тўйимли озуқа билан боқишяпти, ориқлаши ёки касалланишига йўл қўйишмаяпти.

Лекин, бу йирик хўжаликда илғорлар тажрибаси етарли даражада оммалаштирилмаяпти. Шу сабабли кўпчилик ферма ва отарларда кўрсаткичлар жуда паст. Совлиқлардан қўзи олиш, гўшт ва жун етиштириш юзасидан олинган мажбуриятлар уёқда турсин, ҳатто план ҳам бажарилмаётир. Шунинг натижасида кейинги йилларда қўй сони кўпайиш ўрнига камайиб боряпти. Бундан беш-олти йил олдинги 100 минг бош қўй-қўзилар сони ҳозир 64 минг бошга тушиб қолди.

Ҳамма шароитлар мавжуд бўлишига қарамай, ўтган хўжалик йили мутлақо қониқарсиз якунланди. Колхоз бўйича ҳар 100 бош совлиқдан ўрта ҳисобда 91 тадан қўзи олинди. Маманиёз Эсирганов раҳбарлик қилаётган 2-фермада аҳвол янада ёмон бўлди. Пландагига нисбатан 2100 қўзи кам олинди. Колхоз бўйича 11 минг бош совлиқ қисир қолиб кетди. Бунинг устига булутурги қиш даврида ориқ ва нимжон қўйлардан талайи нобуд бўлди. Бу ҳол чорвачиликни ривожлантириш планининг бажарилишига салбий таъсир этди. Шундай қилиб, насл учун пландаги 14.725 ўрнига фақат 9.308 қўзи қолдирилди. Биринчи ва учинчи фермаларда (мудирлари Д. Улугов ва Р. Ҳамроев ўртоқлар) наслга қўзи қолдириш плани 54 процент атрофида бажарилди.

Колхозда бултур 1967 йилдагидан уч минг дона қоракўл тери кам етиштирилди. Давлатга сотилган гўшт, жуннинг миқдори ҳам камайиб кетди. Натижада маҳсулотларнинг таннархи ишлаб чиқариш планидагидан анча зиёд бўлди. Яйловлари кенг, озуқаси мўл бўлган бу йирик қоракўлчилик хўжалигида 1968 йил ана шундай қониқарсиз якунланди. Хўжалик бир неча йилдирки, рентабелликдан чиқиб қолди.

Фақат Нарпай районидагина эмас, балки Самарқанд областида салмоқли ўрин тутадиган бу колхоз беш йилликнинг тўртинчи йилида давлатга 2000 центнердан кўпроқ жун, 5000 центнердан ортиқ қўй гўшти топшириши, 36 минг донадан зиёд қоракўл тери етказиб бериши керак. Ҳар 100 бош совлиқдан план бўйича 102 тадан, мажбурият бўйича эса 118 тадан қўзи олиши лозим.

Колхоз чорвадорлари қиш учун дағал хашак жамғариш соҳасида тузук иш қилдилар. 32 минг гектар табиий пичанзорлардан 100 минг центнердан кўпроқ хашак йиғиштириб олинди. Дағал хашак жамғариш плани ошириб бажарилди. Лекин, ем етарли эмас. Қишлов бошланган даврда, яъни 1968 йил декабрининг бошида пландаги 1277 тонна ўрнига 633 тонна ем жамғарилган эди. Декабрнинг охири ва январнинг биринчи ўн кунлигида мавжуд ширали озуқанинг деярли учдан икки қисми қўйларга едириб бўлинди. Баъзи ферма ва отарларда ем жуда оз қолди. Бунинг устига, майдаланган хашакнинг кўпчилик қисми қишлов жойларига ташиб келтирилмаган. Давлатдан берилган минг тонна ем турли баҳоналар билан ташиб олинмаган.

Умуман айтганда, колхозда чорва қишлови кўнгилдагидек ўтказилмаяпти. Ориқ ва нимжон моллар отарлардан ажратилган-у, аммо уларни ширали озуқалар билан боқиш учун етарли шарт-шароитлар яратилмаган. Жамғарилган дағал хашакнинг фақат 60 проценти майдаланган, холос. Хашак майдалайдиган машиналар кўп бўлгани ҳолда, уларнинг талай қисми бекор турибди.

Колхоз раиси И. Зокиров, зоотехниги Қ. Сафаров ўртоқлар ўтган йиллардаги йўл қўйилган хато ва камчиликлардан тегишли хулоса чиқариб ололмаганлар. Улар қишловнинг ёмон ўтказилиши натижасида қўй-қўзилар сони камайиб бораётганлигидан ташвишланмаяптилар.

Л. ЭРГАШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ СЕКРЕТАРЛАРИ ТАЖРИБА АЛМАШДИЛАР

Қурилиш трестлари ва бошқармалари, лойиҳалаш ташкилотлари ва қурилиш индустрияси корхоналари партия раҳбарларининг республика семинари Тошкентда тўрт кун давом қилди. Семинарни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети чақирган эди. Партия ташкилотлари секретарлари семинарида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Советининг масъул ходимлари, турли министрликлар ва идораларнинг мутахассислари сўзга чиқдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Марцинюк ўз докладини КПСС XXIII съездининг талаблари асосида республикада капитал қурилишни ривожлантириш истиқболлари ҳамда қурилиш-монтаж ташкилотларининг вазифаларига бағишлади. Ўзбекистон ССР Госстройининг раиси А. Т. Шахов капитал қурилишда техника тараққиётини жадаллаштириш йўллари тўғрисида ахборот берди. Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг раиси М. Турсунов қурилишда тежаб-тергашни кучайтириш тўғрисида гапирди. Бошқа докладлар ва ахборотларда республикада бинокорлик материаллари саноатини ривожлантириш истиқболлари тўғрисида гапирилди, беш кунлик иш ҳафтаси шароитларидаги ишлар умумлаштирилди.

Партия ташкилотларининг секретарлари бинокор коммунистларнинг ташкилотчилик ҳамда идеологик фаолиятидаги тажриба алмашинувига икки кун бағишладилар. Бунда, жумладан, партия комитетлари ишини перспектив планлаштириш, партия йиғилишларини тайёрлаш ва ўтказиш практикаси, ёш коммунистларни тарбиялаш, марксизм-ленинизм ўқишини ташкил этиш тўғрисида гап борди. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик масаласи семинар ишида катта ўрин олди.

24 январда партия ташкилотларининг секретарлари партия ишида ленинча услуб тўғрисидаги назарий конференцияда иштирок этдилар.

Семинарнинг якунловчи машғулотида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

«Космос-264» парвозда

1969 йил 23 январда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-264» учирилди. Йўлдош ичига 1962 йил 16 мартда ТАСС эълон қилган программага мувофиқ космик фазони тадқиқ этишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган информацияларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

ЯНВАРЬ ОЙИ ПЛАНИ — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

СЎЗИМИЗ СЎЗ

Корхонамиз меҳнаткашлари аҳолини гўшт маҳсулотлари билан таъминлаш топшириқларини ҳамиша бажариб келган. Ўтган йили планга қўшимча 285 минг сўмлик товар маҳсулоти тайёрланди. Иқтисод қилиш ва тежамкорлик ҳаракатида ҳам яхши натижаларга эришилди. Шу йўл билан 300 минг сўм жамғарилди.

Беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун бошланган мусобақада заводимиз ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ҳам фаол иштирок этаётирлар. М. Топипов, М. Ахмедова, Э. Болбекова, В. Тимашев, Э. Ҳайбуллаев, Д. Коновалов каби новатор ишчиларимиз мусобақанинг олдинги сафида бориб, ҳар сменада планга қўшимча маҳсулот тайёрлашга муваффақ бўлмоқдалар. Улар ҳозирнинг ўзидаёқ беш йиллик тўртинчи йили икки ойлик планини адо этиб қўйдилар.

Беш йиллик планни муддатидан илгари бажарамиз! Корхонамиз ишчилари ва инженер-техник ходимлари шунга яраша баракали меҳнат қилмоқдалар. Натижада январь ойи плани муддатидан илгари бажарилди. Шу кунларда февраль ойи ҳисобига маҳсулот тайёрланяпти.

Н. ЖУМАБОЕВ,
Янгийўл колбаса заводининг директори.

ЗАРБДОРЛАР

Шаҳрисабз шаҳридаги «Ҳужум» бадиий буюмлар фабрикасининг коллективи ҳар дақиқани ғанимат билиб, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтиришга муваффақ бўлаётир. Гилам тўқувчи Қ. Мўминова, Х. Султонова, Х. Набиева, М. Иброҳимова ўртоқлар бир ҳафтадан буён февраль ойи ҳисобига маҳсулот тайёрлашмоқда.

Бу ерда коммунистик меҳнат ҳаракати қатнашчилари кўпайиб боряпти. Улар меҳнатда зарбдорлик намуналарини кўрсатмоқдалар.

А. ЯХШИЕВ.

ҲИССА

«Капитальная» шахтаси коллективи ўтган йилиёқ 1969 йил учун маҳсулот ишлаб чиқара бошлагач эди. Кончилар даврасида беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун кураш мусобақаси кенг қулоч ёймоқда. Ёш инженер Л. Эпштейн бошлиқ 4-шахта коллективи ҳам ҳар сменада планга қўшимча маҳсулот тайёрлаяпти.

«Ингичка» кони коллективининг катта муваффақиятларига А. Симбоев, О. Худойқулов, Ю. Деулин, Ф. Авамилов ва Р. Зевриев ўртоқлар бошлиқ смена ва бригадаларнинг коллективлари муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Улар иш вақтидан унумли фойдаланиш, илғор усулларга амал қилиш йўли билан йил бошидан буён смена нормаларини орттириб бажаряптилар. Кончилар даврасида шундай илғорлар сафи кенгайиб бораётганлиги билан фахрланамиз. Нозим Исмоилов, Холбек Саимов, Нарзулла Норбобоев, Содиқ Жумаев каби шахтёрлар ҳар сменада 1,5 норма адо этишяпти.

Б. ПИРНАЗАРОВ,
Самарқанддаги «Ингичка» кони ишчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

ДЕҲҚОН УЙИ

Томорқа квартиранинг ёнгинасида бўлади ◆ Бир қаватли ёки икки қаватли бўлсинми — хоҳлаганингизни оласиз ◆ Суви ҳам, газн ҳам бўлади, иситилади ҳам ◆ Пешайвони — ёзлик хона бўлади ◆ Миллий нақшлар.

Қишлоқда қандай уйлар қуриш керак? Бу саволга жавоб қайтариш учун республика «Узгипросельстрой» институтига иккита, учта, тўртта ва бешта хоналардан иборат уй жойларнинг бутун бир лойиҳаларини яратишга тўғри келдики, бу уйлар Ўзбекистоннинг турли зоналари учун мўлжаллангандир. Республикамизда бундан олдин ўтказилган конкурсда ўнлаб коллективлар ва авторлар қатнашиб, ижодий уйлари нақадар бойлигини кўрсатдилар. Энг яхши, биринчи мукофот олишга сазовор бўлган лойиҳалар муфассал лойиҳа ишлаб чиқиш учун асос қилиб олинди. Эндиликда дастлабки босқичдан ўтилди—лойиҳа топшириғи тамомланди, яъни бўлажак уйлар гарчи лойиҳада бўлса-да қандай материалдан қурилишини кўриш, квартираларга «назар ташлаш» ва бундай қурилиш қанча сўмга тушишини аниқлаш мумкин. Энди навбатдаги босқичда ишчи чертёжларини тузиш керак.

Гап шаҳарда қуриладиган уйлар тўғрисида эмас қишлоқ учун қуриладиган уйлар тўғрисида кетаётганлигини аниқлаб олайлик. Ерга меҳр-муҳаббат қўйган, бутун меҳнатини ерга бахшида этаётган қишлоқ кишилари учун махсус уй қуриш тўғрисида гап боряпти. Бу лойиҳалар билан танишар экансан, ҳамиша мана шундай қилиб уй қуриш керак, деб ўйлайсан. Ҳамма нарса жой-жойида, ҳамма нарса аниқ-равшан, мураккаб масалаларни ўнғай ҳал қилишнинг гарови шу эканлиги кўриниб турибди. Бундан илгари қанчадан-қанча қидирувлар, баҳслашувлар бўлиб ўтди. Кўп қаватли бино қуриш керакми? Бино қуриш учун ер участкалари қаердан олинади?

«Узгипросельстрой»нинг бош инженери Д. Антман бундай дейди: «Асосий вазифалар республика конкурсининг шартларида белгилаб берилган эди. Уйлар бир қаватли ёки икки қаватли бўлиши мумкин. Лекин ҳар бир квартирадан боққа чиқадиган эшик бўлиши керак. Томорқа участкаси бирор чеккада эмас, деҳқон уйининг ёнгинасида бўлиши шарт. Албатта квартираларда электр, сув, газ бўлади, уйлар марказий тарзда ёки маҳаллий тарзда иситилади. Ҳозир ана шу шартларга жавоб бера оладиган посёлкалар қурилмоқда, кўпгина хўжаликларда бундай уйлар қад кўтармоқда. Колхоз аъзолари ва совхоз ишчилари шундай қурилишни тўла маъқулламоқдалар. Биз учун энг муҳими шу. Умуман янги лойиҳаларда қишлоқ аҳолиси билдирган кўпдан кўп истак ва мулоҳазалар ҳисобга олинган. Биз уйнинг баландлигини 2 метр 70 сантиметргача кўтардик. Бу белгиланган нормадагидан анча ортиқдир.

Дарҳол ана шундай уйларнинг муҳим хусусиятларини айтиб қўяй: Архитекторлар уй-жой қурилишида маҳаллий анъаналардан, кўпгина урф-одатлардан иложи борича кўпроқ фойдаланишга ҳаракат қиладилар».

Биз типовой лойиҳалар бўлимида тайёрланган чертёжларни кўздан кечирмоқдамиз. Уйларнинг етти турининг лойиҳаси тузилган, бу лойиҳаларнинг ҳар бири бир неча хил вариантга эга. Кўпгина уйлар икки қаватлидир. Бу уйлар икки қаватли хоналари бўлган котеджлардан иборат. Биринчи қаватда ошхона, овқатланадиган хона, ванна бўлса, иккинчи қаватда тунайдиган хона, болалар хонаси бор. Бундай планлаштиришнинг қандай қулайлиги бор? Бундай квартиралар худди бир қаватли бинолардагидек ёнгинасида томорқа участкасига эга бўлади.

Ҳамма уйлар икки квартирадан иборат қурилади. Нега десангиз бунда ҳам квартиранинг ёнгинасида боғ бўлиш истаги ҳисобга олинган ҳолда шундай қилиб қурилади.

— «Сиз биз нега фақат бир қаватли уйлар қуриш лойиҳасини тузмаганимизнинг сабабини сўраяпсизми? Биринчидан, — деб ўзи жавоб қайтарди бўлим бошлиғи В. Стиркас, — икки қаватли уйларни қуриш бир қаватли уйларга нисбатан 10-15 процент арзон тушади. Икки қаватли уйлар кам жой эгаллайди, анчагина томорқа учун майдон тежаб қолинади.

Мен лойиҳаларга маҳаллий анъаналар киритилганлиги тўғрисида савол берганимда менга уйларнинг пешайвонлари ҳақида кўпроқ гапиришди. Дарҳақиқат. Ўрта Осиёда ким уйида балкони ёки пешайвони бўлишини истамайди. Тошкент воҳасининг, Фарғона водийсининг аҳолиси учун архитектор ҳар бир квартирада ҳатто иккитадан пешайвон бўлишини таклиф қилмоқдалар. Бу даҳлизлар «Г» ҳарфи шаклида бўлиб ошхона билан туташиб кетади ҳамда ёзлик тунайдиган ва ёзлик овқатланадиган жой бўлади. Энг жанубдаги қишлоқлар учун даҳлизларда ровонлар қуриш мўлжалланган. Кун исиганида ровон кўтариб қўйилаверади. Хоразм ва Қорақалпоғистон аҳолиси—шимолий воҳалар аҳолиси учун бошқача вариант таклиф қилинган: Пешайвонларининг ҳаммаси бинонинг ичкарисига кириб кетган бўлади. Агар хоҳланса айвонларга ойна солиш мумкин.

Ўнг келган квартирага «қараймиз». Бу квартираларда биз ошхонада идиш-товоқ учун токчаларни, тунайдиган хонада кўрпа тўшакни йиғиштириб қўядиган шкафларни кўрамиз. Бинога ташқарисидан «яқинлашамиз» ва уйга чорбоғ орқали кириб қоламиз.

Ниҳоят лойиҳаларда қишлоқ аҳолиси учун ғоят зарур бўлган энг оддий қулайликлар ҳисобга олинган. Ҳар бир хонанинг деразасидан боғда нима бўлаётганини кўриб туриш мумкин. Ахир, ёзда квартира билан участка бир бутун яхлит жой бўладику. Ҳовлида ёзлик ошхона, қўшимча бинолар, молхона, қўйхоналар қуриш планлаштирилган.

Тағин бир архитектура янгилиги билан таништирайлик. Архитекторлар бизга ранг-баранг альбомни кўрсатишди. Унда бинони турли бўёқларда бўяш мумкинлиги кўрсатилган. Маҳаллий нақшлар, суратлар мана бу ерда ғоят саҳийлик билан намоён бўлган. Ҳар бир уй уч хил, беш хил, саккиз хил вариантда кўрсатилганки керамикадан, турли пардозлардан, қуёшдан сақлайдиган соябонлардан, айвон учун нақшли тахта панжаралардан фойдаланиш мумкин. Бундай альбомларни қурилиш ташкилотлари учун кўпайтириш кўзда тутилган.

Энди лойиҳа муаллифларининг номини айтишгина қолди. Лойиҳани К. Мирзааҳмедова, Ю. Баришников, Д. Радигин, Е. Сторчак, В. Стиркас, Р. Белий; Л. Лезовская тузишган. Бу катта ишда институтнинг барча бўлимлари ҳам қатнашган.

Шундай қилиб, конкурс ўтказилди, проект топшириғи бажарилди. Энди «Узгипросельстрой» коллективига сўнгги босқичдаги қийинчиликларни ҳам енгишга, қурувчиларнинг қўлига иш чертёжларини етказиб беришда муваффақият тилаймиз. Яхши орзулар тезроқ рўёбга чиқсин!

Г. ИГНАТЬЕВ,
ЎзТАГ мухбири.

Ўнгдаги суратда: Тошкентдаги 11-қурилиш тресги 17-бошқармасининг илғор ғишт терувчиларидан О. Алматов, В. Шагин ва В. Мальцев ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

Чапдаги суратда: Тошкент асбобсозлик заводи янги техникани монтаж қилиш цехининг бригадири Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Ейимков (чапдан) ва пешқадам токарь Р. Толиббоев ўртоқлар станокларга ўрнатиладиган деталлар сифатини текширмоқдалар.

И. Глауберзон фотоси.

КИТОБ РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

КИТОБ («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қашқадарё областида янги ташкил этилган Китоб район партия ташкилотининг конференцияси бўлиб ўтди. Конференция қатнашчилари область партия комитетининг Китоб райони бўйича ташкилот бюроси раиси А. Каримовнинг «Ўтган хўжалик йилининг якунлари ва В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигини муносиб кутиб олишда район партия ташкилоти олдида турган вазифалар» ҳақидаги докладини муҳокама қилдилар. Докладчи ва сўзга чиққан нотиқлар район экономикасини ҳар томонлама ривожлантириш, партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишларни юксак даражага кўтариш, районда қишлоқ хўжалигини. чорвачиликни юксалтириш ҳақида гапирдилар.

Китоб район партия комитетининг биринчи ташкилий пленуми бўлиб ўтди. А. Каримов райкомнинг биринчи секретари, А. Черикбошев ва Қ. Бурхонов райком секретарлари қилиб сайланди.

ҲАРБИЙ-ВАТАНПАРВАРЛИК МАВЗУИДА

ВАТАН ФАРЗАНДЛАРИ

Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи жангчилари зиммасига кўп миллатли бепоён она-Ватанимизнинг жануби-шарқий чегараларини қўриқлашдек масъулиятли ва шарафли вазифа юклатилган. Ўзининг бой ва жанговар анъанасига содиқ бўлган округимиз жангчилари бутун совет халқи қаторида қутлуғ сана—биринчи ишчи-деҳқон давлати ва Қизил Армиянинг асосчиси В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигини жанговар ва сиёсий тайёргарликда катта ютуқлар билан кутиб олишга аҳд қилишган.

В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллиги шарафига социалистик мусобақани авж олдириш ҳақида В. И. Ленин номли Қизил Байроқли авиация полки шахсий составининг мурожаати округимиздаги қисм ва бўлинмаларда якдиллик билан кутиб олинди. Бу ватанпарварлик ташаббусига қўшилган туркистонлик жангчилар, қисм ва бўлинмаларнинг шахсий состави ўзаро социалистик мусобақани янада авж олдириб юбордилар ва оширилган мажбуриятлар қабул қилишди.

Бу йилги ўқиш ва машғулотлар армия партия ва комсомол ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтаётган кунларга тўғри келди. Бу муҳим сиёсий тадбир уюшқоқлик билан ўтиши билан бир қаторда буларда жанговар тайёргарликни тинмай ошириш, ҳарбий маҳоратни такомиллаштириш, ҳарбий интизомни янада мустаҳкамлаш ҳақида конкрет таклифлар киритилмоқда. Яқинда шундай йиғилишларнинг бирида коммунист Шиков бундай деди: «В. И. Лениннинг доимо ҳушёр бўлиш керак, деган васиятини ҳаммамиз жуда яхши биламиз. Шунинг учун авиаторларнинг доҳий юбилейи шарафига қабул қилган мурожаатини тўла-тўкис қувватлайман. Доҳийнинг бой меросини қунт билан ўрганиш, сиёсий ва жанговар тайёргарлик аълочиси, классли мутахассис бўлиш, разрядли спортчи бўлиб, муносиб ўринбосарлар тайёрлашга сўз бераман». Унинг бу юрак сўзларида қуролдош дўстларининг фикр-ўйлари ўз аксини топган.

Ёш солдат Ш. Алпатов хизматининг биринчи йилида сиёсий ва жанговар тайёргарлик аълочиси ва доҳий юбилейи кунигача биринчи классли малакали алоқачи бўлиш ва тўртта солдат шуҳрати нишонига эга бўлиш мажбуриятини олди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Бу, албатта, округ жангчиларининг маънавий-сиёсий қиёфасини, коммунистик онглилигини, ўзининг мақсад ва вазифасини аниқ тушунаётганлигини билдиради.

Юксак жанговар кўникма ва мустаҳкам темир интизом учун кураш барча бўлинма коммунист ва комсомолларининг диққат марказида. «Хизматнинг биринчи йили — биринчи класс мутахассиси даражасига эришиш йили бўлсин», «Бир неча касб эгаси бўлиш ва юқори малакага эришиш», «Хизматнинг биринчи йили—техник-офицер билими ва тажрибасини эгаллаш йили бўлсин» шиори округимиз шахсий состави орасида кенг қулоч ёйди.

Шуни қувонч билан айтиш мумкинки, жангчиларимиз жанговар машғулотларнинг биринчи куниданоқ олинган социалистик мажбуриятларни бажаришга астойдил киришдилар. Партия ташкилотлари, сиёсий бўлимлар ва комсомол ташкилотлари бу масалага доимо биринчи даражали аҳамият бермоқдалар. Коммунист ва комсомоллар олинган социалистик мажбуриятларни бажаришда шахсий намуна кўрсатиб, бошқаларни ҳам шунга даъват қилмоқдалар. Улар беш йилликнинг тўртинчи йили бўлган 1969 йилни — ленинча синов йили деб эълон қилдилар.

Ленинизмнинг нурафшон ғояларини ўрганиш ва кенг тарғиб қилишда лекция ва докладлар, Ленин дарслари, ленинча ўқиш, партия ва комсомол ветеранлари, гражданлар уруши ва Улуғ Ватан урушининг иштирокчилари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари билан ўтказилаётган тематик кечалар жуда мароқли ва юксак савияда ўтмоқда.

Бўлинма ва қисмларда доҳийнинг жўшқин ҳаёти ва бой революцион назариясига қизиқиш нақадар катта эканлигини шундан ҳам кўрса бўладики, В. И. Ленин асарларидан иборат шахсий ва коллектив кутубхоналар ташкил этиш оммавий тус олиб кетган.

Коммунист Тараканов хизмат муддатини тамомлаб, қуролдош дўстлари билан хайрлашар экан, уларга Ильич асарларининг тўла нашрини эсдалик учун совға қилиб қолдирди. Албатта, бундай совғага лоқайд қаровчи бирорта ҳам одам топилмади. Ҳар бир солдат ва сержант (офицерлар тўғрисида тўхталиб ўтирмайман) Ленин асарларини ўрганишнинг шахсий планига эга. Партия ва комсомол ташкилотлари бу планлар қандай бажарилаётгани устидан доимо назорат олиб борадилар, қийналаётганларга эса конкрет амалий ёрдам кўрсатадилар.

Коммунист Л. Н. Зотин секретарлик қилаётган партия ташкилотида идеология иши, халқ ибораси билан айтганда, булоқдек жўш урмоқда. Қисм коллективи социалистик мусобақа, жанговар ва сиёсий тайёргарликда қўлга киритган муваффақиятлари ва ўзбек халқининг миллий ғурури ва ифтихори бўлган пахта йиғим-терим кампаниясида колхозчиларга берган катта ва беминнат ёрдами эвазига Фарғона область партия комитети ва область ижроия комитетининг Эсдалик байроғи билан мукофотланди. Мазкур қисмда ёшларни ҳарбий ватанпарварлик, пролетар интернационализми ва ғоявий-сиёсий тарбиясига алоҳида эътибор берилади. Ҳар бир тематик кечага пухта тайёргарлик кўрилади, унга ёшларни қизиқтирувчи темалар танланади. «Павел Корчагин бизнинг кунларимизда», «Бизни тингланг, келажак авлоди», «Жаҳонни титратган ўн кун» мавзуларида ўтказилган кечалар жуда қизиқарли ўтди. Уч авлод вакилларининг иштирокида «Биз чиниққан авлодмиз, бизларни эгиб ҳам, енгиб ҳам бўлмайди» мавзуида ўтказилган кеча йиғилганлар қалбидан ўчмас жой олди.

Кўпгина партия ташкилотларида офицерлар билан назарий конференциялар ўтказилди ва ўтказилмоқда. «В. И. Ленин ва Совет Қуролли Кучлари», «Ленинча иш услуби», «В. И. Ленин Америка империализмининг агрессив моҳияти ҳақида» ва бошқа темалардаги конференциялар қизиқарли ўтди.

Округимизнинг деярли барча қисм ва бўлинмаларида В. И. Лениннинг ҳарбий-назарий меросини мустақил ўрганувчилар учун барча қулайликлар муҳайё бўлган махсус методик кабинетлар муваффақиятли ишлаб турибди.

Доҳий юбилейини муносиб совғалар билан кутиб олишга тайёрланаётган округимизнинг командирлари, партия ва комсомол ташкилотлари шахсий составининг маънавий ва психологик тайёргарлигига катта эътибор бермоқдалар. Уларга мардлик, жасорат, ботирлик, топширилган ҳарбий вазифани ўз вақтида ва пухта бажариш, жисмоний чиниқишни талаб қилиши ва ҳозирги замон уруши жангчилар олдига қандай катта талаблар қўйишини атрофлича тушунтирилмоқда. Яқинда ўтказилган дала машғулотида Евдокимов, Олексеенко бошчилик қилган бўлинма жангчилари кучли жисмоний ва маънавий тайёргарлик намунасини кўрсатди. Айниқса, сержант К. Жўрабоев, В. Еременко расчётлари юксак ҳарбий маҳорат ва чуқур ҳарбий-техника билим эгаси эканликларини намойиш қилишди. Оддий солдат Мартиновнинг жасорати ҳам намуна қилиб кўрсатишга арзийди. Қўмондонлик томонидан қўйилган махсус топшириқни бажаришда жисмоний чиниқиш, чидамлилик ва кучли ирода намунасини кўрсатган оддий солдат Мартиновнинг жасорати юксак тақдирланди.

Туркистон жангчилари кўрсатаётган жасорат ва мардлик намуналари ҳақида бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Маълумки, Америка империалистлари жаҳон реакциясининг таянчи бўлиб, халқаро жандарм ролини ўйнамоқда. Шунинг учун ҳам биз жангчиларни социалистик Ватанга муҳаббат, империализмга нафрат руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор бермоқдамиз.

Ҳар вақт бўлганидек, бу йил ҳам туркистонлик жангчилар олдида мураккаб ва масъулиятли вазифалар турибди. Машқ майдонларида ва синфлаода, полигон, танкадром ва аэродромларда қизғин жанговар машғулотлар давом этаётир. Туну кун, тоғ ва қум барханларида, ёзнинг жазирама иссиғи-ю, қишнинг қирчиллама кунларида ҳам округимиз жангчилари «заҳарланган» участкалардан бехатар ўтмоқдалар, нишонга аниқ ва бехато урмоқдалар. Ҳарбий ва жанговар тайёргарликни кун сайин ошира бориб, ҳарбий маҳорат ва санъатни такомиллаштириб бораётирлар, партия ва ҳукуматимизнинг СССР Қуролли Кучлари олдига қўйган муқаддас вазифасини доимо муваффақиятли бажариш учун шай турибдилар, доимо камарбастадирлар.

К. А. МАКСИМОВ,
генерал-майор, Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи Сиёсий бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари.

ЎЗБЕК ҲУНАРЛАРИ

Ўзбекистондаги саккизта энг катта бадиий буюм фабрикалари масъулиятли буюртма олди. Улар Бутуниттифоқ халқ истеъмоли моллари виставкаси учун экспонатлар тайёрлашга киришдилар. Бу виставка келаси йили СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида очилади.

Экспонатлар орасида республика халқ усталари ва чеварлари амалий санъатининг энг яхши намуналари: духоба сўзаналар, зардўзи дўппи ва туфлилар, тош ва ёғочдан ишланган сувенирлар, кулолчилик буюмлари бор. Виставкада таниқли ўзбек усталарининг нодир ишлари ҳам кўрсатилади. Бухоролик машҳур мисгар Уста Ҳамиднинг ўғли уста Салим ўз шогирдлари билан бирга нақшли мис баркашлар тайёрламоқда. Тошкентлик уста, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Т. Тўхтахўжаев заранг идиш асбоблар намойиш қилади, риштонлик ва ургутлик кулолчилик усталари М. Исмоилов билан С. Сатторовга ранг-баранг гуллари хилма-хил сопол лаганлар буюрилди. Республика Маҳаллий саноати министрлигининг конструкторлик бюросида ипак гул кўрпа тайёрланмоқда.

(ЎзТАГ).

ЯНГИ АВТОМАГИСТРАЛЛАР

Ўзбекистоннинг йўл шохобчаларига янги Нукус—Тўрткўл автомагистрали қўшилди. Давлат комиссияси салкам 170 километр узунликдаги бу трассани фойдаланишга «яхши» баҳо билан қабул қилди. Янги йўл Қорақалпоғистон пойтахтини Автоном Республиканинг жанубидаги олис—Беруний ва Тўрткўл районлари билан боғлади.

Ўтган йили Ўзбекистоннинг юзаси мустаҳкам материаллар билан қопланган автомагистраллари шохобчаси 2 минг километрдан зиёд узайди. Бу — йўл қурилиши тарихида энг катта ўсиш бўлди.

Ўзбекистонда беш йиллик охиригача қадар 5 минг километр автомагистрал қуриб битказилиши керак. Бу вазифа муваффақият билан бажарилмоқда. Йўлчилар В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш мусобақасига қўшилиб, шу программани муддатидан илгари бажаришни мўлжалламоқдалар.

САЙЛОВДАН—САЙЛОВГАЧА

ТУРМУШ ГЎЗАЛ

Ажойиб замонда яшаяпмиз. Ижодкор халқимизнинг ақл-заковати ва яратувчилик меҳнати туфайли ҳаётимиз тобора гўзаллашиб, турмушимиз фаровонлашиб боряпти. Ана шу гўзал турмуш манзарасини бизнинг Сариосиё райони мисолида ҳам равшан кўриш мумкин. Маҳаллий Советларга бўлиб ўтган сайловдан буён ўтган муддат ичида қишлоқ маданиятини юксалтириш, ободончилик соҳасида кўпгина ишлар амалга оширилди. Қишлоқлар кўркамлашиб, шаҳарча қиёфасини олди. Одамларни айтмайсизми? Колхозчи деҳқонларнинг дунёқараши, сиёсий савияси ва эстетик диди беқиёс юксалди. Кекса-ю-ёш — ҳамма турмушда юксак маданият сари интилмоқда, янгича урф-одатлар ва анъаналар вужудга келмоқда.

...Қишлоқ ветеранларининг айтишича, ҳозирги Сариосиё райони ўрни бундан 35 йил муқаддам ботқоқлигу, тўқайзорлардан иборат бўлган.

Ҳар-ҳар жойда 10-15 та қамиш капа-ю, пахса девордан тикланган 5-6 хонадон бўлган. Чорвадорлар эса кўчманчилик билан турмуш кечиришган.

Эндичи! Илгариги тўқайзорлар, ботқоқликлар ўрнида бепоён пахтазор, боғ-роғлар барпо этилди, пастқам кулбалар ўрнини замонавий, ҳашаматли бинолар эгаллади. Ҳозир қишлоқ меҳнаткашлари данғиллама уйларда бадавлат ва маданий ҳаёт кечирмоқдалар. Қишлоқ хонадонларида телевизор, газ ва водопровод колонкалари тобора кўпаймоқда. Уларни Ильич чироқлари чароғон этиб турибди. Илгарилари қишда тизза бўйи лой, ёзда эса чанг бўлиб ётган кўчалар асфальтланди, кафтдек қилиб текисланди.

Масалан, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Б. Омонов раислик қилаётган «Коммунизм» колхозида 2-3 йил мобайнида кўпгина маданий-маиший бинолар қурилиб, фойдаланишга топширилди. 550 бола ўқийдиган 2 қаватли мактаб, маиший комбинат, универсал магазин, барча қулайликларга эга бўлган типовой уй-жойлар, дала шийпонлари ва бошқа маданий-маиший бинолар қурилди. 4 та участканинг кўчалари ва хонадонлари электрлаштирилди, 5 километр масофага водопровод қувурлари, 16 километр йўлга асфальт ётқизилди, 500 га яқин хонадонга газ плиталари ўрнатилди.

Меҳнаткашларнинг турмуши тобора фаровонлашаётган сари тўй-томошалар кўпаймоқда, ҳаётга янгича анъаналар кириб келмоқда. Одамлар эскича тўй қоидаларидан воз кечиб, янгича, замонавий тўйлар ўтказмоқдалар. Бу тўйларга қишлоқ Советлари ва депутатлар ташкилотчилик қилмоқдалар.

Никоҳ ва туғилиш кунини нишонлашдан ташқари, кексаларни пенсияга узатиш, йигитларни Совет Армияси сафига кузатиш, 16 ёшга тўлганларга биринчи паспорт бериш маросимлари ҳам тантанали суратда ўтказилмоқда.

Колхозлараро қурилиш бошқармасининг собиқ ходими Носир ака Рамазоновни пенсияга узатиш учун бошқарманинг барча активлари йиғилишди. Қурувчилар кўп йиллик ҳалол ва фидокорона меҳнати учун Носир акага миннатдорчилик билдирдилар ва уни телевизор билан тақдирладилар. Бу маросимга район Советининг депутати ўртоқ Т. Ҳасанов раҳбарлик қилди.

Ўтган йилнинг ўзида 16 ёшга тўлганлардан 600 дан ортиқ кишига паспорт берилди. Уларга паспорт топшириш тантанали суратда ўтди.

Хўш, қишлоқ меҳнаткашларининг турмуши кун сайин фаровонлашиб, ҳаёти гўзаллашаётганлигининг, янгича анъаналар қарор топаётганлигининг боиси нимада? Бунинг боиси партия ва ҳукуматимиз халқ фаровонлиги ҳақида доимий ғамхўрлик кўрсатаётганлигида, албатта.

Давлатимиз хўжаликларимизни қудратли техника билан таъминлаб турибди, минерал ўғитлар, чорва моллар учун концентрат озуқаларини мунтазам етказиб беряпти, аҳолининг моддий таъминотига жиддий эътибор қиляпти. Бу оталарча ғамхўрликдан руҳланган меҳнаткашлар халқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантириш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қиляптилар, маҳсулот ишлаб чиқаришни йил сайин кўпайтиряптилар.

Шонли Коммунистик партиямизнинг тарихий XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорлари билан қуролланган ва беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш ҳамда пролетариат доҳийси В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун курашаётган районимиз меҳнаткашлари ўз зиммаларига олган бу йилги мажбуриятларини ҳам сўзсиз бажарадилар. Бу эса қишлоқ меҳнаткашлари турмуш фаровонлиги янада ошишининг, турмуш маданиятини тағин ҳам юксалишининг муҳим омили бўлади.

Қ. ҚУЗИМУРОДОВ,
Меҳнаткашлар депутатлари Сариосиё район Совети ижроия комитетининг раиси.

ОЛИМНИНГ ЮБИЛЕЙИ

Инсонни унинг меҳнати ва ишларига қараб танийдилар ҳамда қадрлайдилар. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси вице-президенти Иброҳим Мўминович Мўминовнинг кўп йиллик илмий педагогик ва ижтимоий фаолияти 24 январда Тошкентда — А. Навоий номидаги театрда унинг 60 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишда тақдирлаб ўтилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. Н. Қориниёзов ўзининг кириш нутқида юбиляр тўғрисида ғоят самимий гаплар айтди.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов нутқ сўзлади. У, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг И. М. Мўминовга табрикномасини ўқиб берди ва республика Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғини топширди. И. М. Мўминов фалсафа фанини ривожлантиришда, юқори малакали кадрларни тарбиялаш ва тайёрлаш соҳасида қилган катта хизматлари учун Фахрий ёрлиқ билан мукофотланган эди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси О. С. Содиқов ўз докладида юбилярнинг ҳаёти ва илмий фаолияти тўғрисида гапирди.

И. М. Мўминов 150 га яқин илмий асар муаллифидир. У, Ўрта Осиё халқлари прогрессив ижтимоий-фалсафий ва табиий-илмий фикри тарихини ва атоқли намояндаларининг ижодий фаолиятини ўрганиш соҳасида кўп иш қилди. Унинг илмий тадқиқотларида ана шу диёр халқлари маънавий ҳаёти тарихининг энг муҳим проблемалари чуқур таҳлил этилган ва умумлаштириб берилган. И. М. Мўминовнинг диалектик ва тарихий материализм, марксча социология, ахлоқ, эстетика, илмий атеизм масалалари, Ўзбекистонда марксизм-ленинизм ғояларининг тарқалиш тарихига доир масалалар ҳақидаги асарларида ҳозирги замон фалсафа проблемалари ёритиб берилган.

Коммунист олим И. М. Мўминов Ўзбек Совет Энциклопедиясининг ва «Ўзбекистонда ижтимоий фанлар» журналининг бош редактори, ўзбек тилида фалсафа юзасидан олий ўқув юртлари учун чиқарилаётган ўқув қўлланмаларининг автори ва илмий редакторидир. И. М. Мўминов актив жамоат арбоби—Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, республика Олий Советининг депутати, Олий Совет ташқи ишлар доимий комиссиясининг раиси дир. Олим республика «Билим» жамиятининг ишларига катта эътибор бериб, бу ишга кўп куч-ғайратини сарфламоқда. У республика «Билим» жамиятига кўп йиллардан буён бошчилик қилиб келмоқда.

Совет ҳукумати И. М. Мўминовнинг самарали, кўп қиррали фаолиятига юксак баҳо берди. У. СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

Тантанали йиғилишда юбилярни Ўзбекистондаги илмий муассасалар ва жамоат ташкилотларининг вакиллари самимий табрикладилар. Қатор таниқли олимлар, қардош иттифоқчи республикалар фанлар академияларидан, шунингдек мамлакатнинг турли жамоат ташкилотларидан И. М. Мўминов номига олинган жуда кўп табриклар ўқиб берилди.

И. М. Мўминов ўз нутқида табриклар ва дўстона истаклар учун самимий ташаккур изҳор қилди ва Совет Ватанининг бахт-саодати йўлида, СССРда коммунизм тантанаси йўлида бундан буён ҳам ҳормай-толмай меҳнат қиламан, деди.

Тантанали йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, М. М. Мусахонов, М. Абдураззоқов, С. Р. Расулов, М. Турсунов қатнашдилар. (ЎзТАГ).

БИР ХАТ УСТИДА ЎЙЛАР

ОНАДЕК МЕҲРИБОН, ОТАДЕК МУРАББИЙ

Редакцияга ҳар куни юзлаб хат келади. Хат—ҳаёт томчиси. Хатлар — замон кўзгуси. Ҳар бир хатнинг ўз мазмуни, мундарижаси бор. Мана сўнгги хатлардан бири:

«Соғинчли салом! Салом ҳурматли редакция! Хатимни бошлашдан олдин ўзимни таништирмоқчиман.

Исмим — Раъно, фамилиям — Розиқова, ёшим — ўн бешда, 5- синф ўқувчисиман. Нега дейсизми? Бунинг сабаби бор.

Мен уч ёшимда полиомиелит касаллигига дучор бўлиб, то шу кунгача даволаниб келаман. Анча соғайиб қолдим. Кўп газета ва журналларни ўқийман. Шу нарса дилимга тинчлик бермайди. Биздай ногиронларга бу қадар ғамхўрлик, меҳрибонлик учун биз жавоб бера оламизми. Орзуларим қат-қат, ўсиб улғайиб мени онамдан-отамдан зиёда парвариш этаётган ҳукуматга, қадрли ҳамширалар, энагаларга, бизни — тўшакда ётган неча-неча беморларни ўқитаётган муаллимларга хизмат қилсам дейман. Келгусида журналист, шоира бўлишни истайман. Айтингчи, мен орзумга етаманми? Бир врачнинг таъкидлашича, Америкадек давлатда, бу дардга учраган гўдакларни, ўспиринларни, кўйинг-чи, ҳамма беморларни ўтга солиб, ёқиб юборишар экан. Бизни эса кўз қорасидек эҳтиёт қилишади».

Раънонинг аҳволи қандай экан? Хатни ўқишда давом этамиз.

«Асли Жалолободликман. Ҳозир, Тошкент шаҳридаги «Красная майка» 4- болалар шифохонаси — санаторийсидаман. Яна гапларим кўп. Бордию жавоб ёзсангиз, хурсанд бўлардим-да, қолган гапларимни ҳам ёзиб юборардим».

Хат изидан Раънонинг ҳузурига йўл олдик. Бу санаторийни билардик. Тошкент яқинидаги Яланғоч деган сўлим жойда эди. Оржоникидзе ҳам Киров районлари чегарасида жойлашган беш гектарлик боғ, дарахтлар, гуллар оғушида қад кўтарган кенг, ёруғ, ойнавандли бинолар беморлар ихтиёрига бериб қўйилган. Марҳаматли давлатимиз, боши ёстиққа етган кишилар сиҳат-саломатлиги учун ҳамма нарсани муҳайё қилиб берган. Дори-дармон, малакали шифокорлар етарли. Бу санаторийда полиомиелит касали билан оғриган қизлар, болалар даволанишади. Шу ерда билим олишади ҳам. Раънохоннинг ўн икки йилдан буён икки оёғи ишламас экан. Ўн икки йилдан буён давлат шифохонасида даволаниб келар экан.

Раъно — оддий меҳнаткаш совет оилаларидан бирининг фарзанди. Унинг ота-онаси Обид ака билан Мопошшахон она муаллимчилик қилишади, Жалолобод курортидаги мактабда, бошлангич синф ўқувчиларига дарс беришади.

Раъно Розиқова билан бирга даволанаётганлар ичида 2 ойликдан тортиб, 15 ёшгача бўлган болалар, қизлар бор. Беморлар узоқ вақт ётганданми ёки касалларга бўлган меҳр-эътиборданми, қизалоқнинг ёқимли хулқиданми, бизни Раъно ётган 4-бўлимга бошлашди.

Биз бино ичкарисига кирамиз: узун йўлак, икки томони хона.

— Ўнг томони, беморлар ётадиган хоналар, чап томони даволхона, ошхона, синфхона... — тушунтирди ҳамроҳимиз.

Беморлар орасида юролмайдиганлари ҳам бор экан. Шунга қарамай, ҳаммаёқ озода, ҳавоси яхши. Врачлар, ҳамширалар, мураббий ва хизматчилар болалар атрофида парвона. Уларнинг ҳар бир ҳаракатида, ҳар бир муомиласида ота-она меҳрини кўрамиз. Инсонпарвар давлатимизнинг меҳр-муҳаббатига яна бир бор тан берамиз. Табиат шафқатсиздай кўринади. Ҳали ёш гўдакларга бу хил дардни раво кўрган табиатдан ранжигинг келади. Лекин инсон меҳри, инсон муҳаббати табиат раҳмсизлигидан устун, албатта. Ҳар йили, ҳар ой, ҳар ҳафта сайин оёққа туриб, соғайиб дугоналари билан хушлашиб чиқиб кетаётган қизлар, болалар фикримизнинг исботидир. Шуниси қувончлики, бу ерда даволанувчилар худди опа-сингилларга ўхшайди. Бир-бирларининг дарсига кўмаклашади, ўртоқлашади. Тузалиб кетганлари эса тез-тез келиб бемор ўртоқларидан хабар олиб турадилар. Ҳар бирининг юрагида орзу-умид ғунчаси.

Илғор совет медицинаси, ғамхўр, инсонпарвар диёримиз бор экан, улар эзгу орзуларига эришадилар! Дард чекинади, дардгина эмас, ўлим чекинади. Шунда, авлодлар ушалган орзуларидан, албатта баҳраманд яшайдилар.

Шу камолот, етуклик кунларининг дебочалари бугун намоён. Биз ҳам уларнинг гувоҳи бўлдик.

— Илгари, — дейди шифохона-санаторий бош врачи Собит Пўлатович Пўлатов, — бу дардга учраганларни сон-саноғи йўқ эди. Совет медицинаси уни олдини олишга, борини тузатишга қаттиқ киришди.

Ҳозир касалхонада асосан полиомиелит касаллиги натижасида оёғи, қўли, ички аъзолари, юзи ишламай қолган 154 бола даволаняпти.

Шифохонада 17 врач, 104 ҳамшира, 48 ёрдамчи хизматчи, яна қанча боғбон, фаррош шу болаларнинг соғлиғини тилаб ишлайди. Улардаги қунт, тоқат, меҳр-муҳаббат сезилиб турарди.

Хоналарни айланиб, ўз соябонларидан мамнун ўғил-қизларни кўрдик.

— Онамнини, отамнини кўрмадингизми? — деди бир бола илтижо билан боқиб: — Сиздан катта илтимос, кўрсангиз айтиб юборинг, — у жиққа ёшга тўлган кўзларини чирт юмиб гапида давом этди, — икки кўзим билан жуда-жуда соғиндим. Битта оёғим соғ бўлганда ҳам, ўзим чопиб бориб, кўриб келардим.

Юзидан думалаб тушган ёш томчиси лаблари орасига сизди, у тамшаниб, кўзини катта-катта очди-да қўшиб қўйди. — Тағин бу ердагилардан кўнгли тўлмаяпти, деб ўйламанг, йўқ, сира ўйламанг. Ҳаммалари яхши, жуда-жуда яхши.

Раънохон ийманибгина гаплашди биз билан.

— Мен келарсизлар деб ўйламовдим. Раҳмат вақт топиб келганингиз учун. Бола эмасмизми баъзан ақлимиз етмай ўринсиз шўхликлар қилиб қўямиз, касал эмасмизми, баъзан ўзимизни эплайолмай қолиб, бизларга қаровчиларни шоширииб қўямиз. Ўшанда кўнглимдан ўтади, уйда шундай номаъқулчилик қилсак бизни жондан азиз кўрган ота-онамиз ҳам ранжир, урмаса ҳам, қаттиқ гапирар эди, силталаб ташларди... Шифохонадагилар аччиқ сўзлаш уёқда турсин, жаҳллари чиққанини ҳам сездирмайдилар, аксинча юпатадилар. Шунинг учун ҳам мен уларни ота-онадан ҳам ортиқроқ ўринда кўраман, эъзозлайман дейди, —қиз тўлқинланиб.

Раъно юрагидаги тўлқин, кўзларидаги ўт шу қадар масъум, беғубор эдики, беихтиёр, ўз умридан кечиб, бошқаларга умр бағишлаётган, боқий ҳаёт ижодкорларига офарин дегинг келарди. Баъзи бемеҳр ота-оналар, инсонни қадрлашни сиздан ўрганишсин. Бу сўзларимизнинг боиси бор. Давлат, халқ шунчалик одамийлик қилса-ю, баъзи ота-оналар фарзандларидан ҳатто ойлаб хабар олишмайди. Ахир болага ўткир дори, ғамхўрликдан ташқари, — ота-онанинг қайноқ меҳри ҳам даркор. Сувсиз гиёҳ ўсмайди, фарзанд кўнгли ҳам она меҳрисиз яйрамайди.

— Шифохонамизда кутубхона бор, 51- мактабдан ҳам китоблар келтириб туришади, — деб ҳикоя қилди Раънохон,—даволанишдан бўш вақтларда китоб ўқиймиз. Мен ажойиб асарлар орқали Островский, Бирюков, Владислав Титов, Вали Ғафуровлар ҳаёти билан танишдим. Улар ҳаётининг ўзи катта бир мактаб, яшаш йўлини ёритувчи умид машъали экан. Энди бу касал билан қаерга ҳам бораман, нима ҳам қилаоламан, ўлганим яхши, дейдиганлар, оз бўлса ҳам, бор. Мен, шундайларга юқоридаги кишилар фаолиятини сўзлаб бераман, бирлари шол, бирлари ожиз бўлиб ётган вақтда ёзган, ҳаёт нашъаси тўла асарларини ўқишни айтаман.

Бизнинг чопқиллаб юрган, соғлом болалардек ҳаёт кечиришимиз, зерикиб қолмаслигимиз учун ҳамма нарса бор.

Ҳар бир бўлимда телевизор бор. Ҳафтада икки марта кинофильм кўрсатилади. Ҳар хил тўгараклар ташкил этилган. Энг кераги, эрта-индин касал бутунлай ариб ёки тузалиб чиққандан кейин нима қилишни билмай ўтирмаймиз.

Шифохона 51-мактабга бириктирилган. Икки бола учун ҳам бир синф ташкил этилган. Бу ердан ўнинчи синфни тамомлаб, етуклик аттестатини олиб чиқиб кетади, болалар. Мени Ҳалима Худоёрова деган тошкентлик дугонам бор эди. Беш йил даволанди. Ўтган йили ўнинчи синфни тамомлаб, тузалиб чиқиб кетди. Бу ерда мактаб ташкил этилмаганида, тузалиб кейин ўқийди дейилганида, вақт ўтиб, ёш ўтиб ўқимай қолиб кетиши аниқ эди.

Узоқни кўзлаб иш қилинади, бу ерда. Болалар хоҳишларига қараб, турли ҳунарларга ўргатилади. Улар соғайиб чиққач давлат корхоналарида бемалол ишлаб кетаверишга қодирлар.

«Ҳа, шундай, — деб такрорлайди Раъно, — мен давлатимиздан қарздорман; мен замондан минг бор хурсандман, шу Ватанда, шу замонда туғилганимдан бирам хурсандман-ки, чеки йўқ хурсандман».

Бир оқсоқолнинг ҳикоясини эслаймиз.

Байрам куни намойишга борардик. Ота саф тортиб, қўшиқ айтиб кетаётган бир хил кийинган қувноқ ўғил-қизларни кўриб, ҳаяжонланиб кетди. «Хўп, ажойиб замонлар бўлдида! Сира эсимдан чиқмайди. Йилда иккита ҳайит бўларди, холос бурун. Катта масчитларнинг бўсағасида, кўчанинг икки қанотида қатор камбағал болалар тиламчилик қилиб, жовдираб ўтиришарди. Қарасам, бир бола хўнграб йиғлайди. Ёнида турган паранжили аёл, енгги қўриқчиникидек осилиб тушган қўлини йўловчиларга чўзган ҳолда, болани зўрларди: «Йиғига бало борми, йиғлама! Йиғинг ўз бошингга кўрингур, ҳайит бир кун бўлади, эртага ким сенга бир бурда нон беради, оч қоласан! Сўрашга тилинг бормаса, қўлингни чўз!» — у девор томонга ўгирилиб йиғлаётган боланинг қўлини зўрлаб, истиқболига чиқараркан, у пуржинадек ўша заҳоти тортиб оларди.

Мен, садақа берган киши бўлиб, боладан сўрадим: «Ўзи нима гап?». Бола ўпкаси тўлиб, гапиролмай энтикади. Аёл, садақага зор, индамайди.

— Мени танимадингми, адангни ўртоғи Муслим амакинг бўламан, қани ачом қилгин, сурнай олиб бераман!

Боланинг кўзлари ёришиб, бўйнимга ёпишди: «Амакижон!» У, боядан бери туртаётган аёлга бўлган гинасини ўша заҳоти унутди: «Хола, хола амаким!».

— Амаки, сурнай, хўроз қанд, бодроқ олиб берасиз-а?

Адамла, ойимла-ям олиб берардилар. Тупроқни ичига тушиб кетишди. Келишмаяпти.

Мен, ота-онаси ўлган гўдакнинг самимий суҳбатидан ўзимни тутолмай, йиғлаб юбордим. Ахир, унинг ҳам, анови бойваччалардек ясангиси, ўйнаб кулгиси келарди. Йиққан ҳайитлигига нарсалар олгиси, дўстларига кўз-кўз қилиб мақтангиси келарди. У она-отасини қумсарди. У тиланчилик нималигини билмасди.

Аммо, у ўша замонда тиланчи бўларди, кишилар қўлида бир бурда нон учун болалигидан кечиб ишларди.

Отага қўшилиб, кўз ёши қилганимни сезмай қолдим. Аянчли ҳақиқат ҳикояси тугади. Тугади-ю, анчагача уни ёддан чиқаролмай, жим бордик.

Энди кўринг: бир маҳаллар соғлом бола ҳаётда ўз ўрнини тополмаган ўлкада, беморлар ҳам барча баробар хурсанд, тузумимизнинг афзалликларидан баҳраманд. Бу ғамхўрлик, бу шароит касалликни ҳам унуттиради, келажакда катта ишлар қилишга қанот беради.

«Мен, албатта она-Ватан тузини оқлайман! Шоира, ёзувчи бўлиб ўз ҳаётимдаёқ эркин ҳаёт афзалликларини жаҳонга ёяман. Ёймасам, хурсандчиликдан, ёрилгим, дейди Раъно яна ҳаяжонланиб. Раъно ўзи машқ қилиб юрган шеърларини тортинибгина бизга кўрсатди. Машқларини кўздан кечирдик. Қиз юракдаги завқ, ҳаяжон тўлқинларини шеърий сатрларга жойлашга интилган. Энг муҳими самимият, юрак ҳарорати бор бу сатрларда. Азиз ўқувчи, Раънохоннинг машқларидан айрим сатрларни сизлар ҳам ўқиб кўришингизни истардик. Мана улар:

Суратингиз чизай дедим
онажон,
Дилдаги соғинчим, меҳрим
кўчириб.

Соғинчни ўчириб бўлмади, охир
Меҳримни суратга қўйдим
кўчириб.

Биласанми эй барно йигит,
Чаман аро кўп сулув қизлар,
Садоқатин поёндоз этиб,
Бир қиз кутар, йўлингда кўзлар.

Хайрлашар эканмиз Раънонинг пешанасидан ўпдик. Сочларини силадик.

Ниятингга ет, синглим. Албатта етасан. Чунки дориламон замонимиз бор.

Эътибор ОХУНОВА,
Расул РАҲМОНОВ.

Урганч шаҳар тикув фабрикасида илғор тажриба мактаби уюштирилди. Бу ердаги машғулотларни инженер-техник ходимлар, ишлаб чиқариш ветеранлари олиб бормоқдалар. Суратда: шу мактаб қатнашчиларидан бири тикув цехининг смена мастери Гулсара Муҳторова.

К. Отаев фотоси.
(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

23 январда Тошкентда Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. КПСС Марказий Комитетининг 1968 йилги октябрь Пленуми қарорлари асосида техника тараққиёти учун ёшлар ҳаракатини ривожлантиришда республика комсомол ташкилотларининг вазифалари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг иккинчи секретари А. П. Петров доклад қилди.

Пленум ёшларнинг техника тараққиёти учун ҳаракатини тағин ҳам ривожлантиришга доир тадбирлар белгилади.

* * *

23 январда Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг Мажлислар залида 1968 йилги адабиёт ва санъат соҳасида республика Ленин комсомоли мукофоти лауреатларини шарафлаш маросими бўлди. Пленум қатнашчилари, республика маданият ва санъат арбоблари Тошкент илмий ҳужжатли фильмлар киностудиясининг оператори Турди Нодировни, халқ наққош устаси Маҳмуд Усмоновни, Нукус шаҳар 1-Маданият уйининг «Қирқ қиз» ҳаваскор дуторчи хотин-қизлар ансамбли қатнашчиларини қизғин қутладилар. Лауреатларга дипломлар ҳамда уларнинг Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети «Ҳурмат» китобига ёзиб қўйилганликлари тўғрисида шаҳодатномалар топширилди.

Лауреат диплами ва ўзбек совет адабиётининг асосчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий «Ҳурмат» китобига ёзиб қўйилганлиги тўғрисидаги шаҳодатнома Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесига топширилди.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ҲАФТАЛИГИ ОЛДИДАН

ТАРИХДАН БИР ЛАВҲА

Жайҳун дарё, асов дарё, меҳрибон дарё. Ҳимолай тоғларининг осмонўпар чўққиларидан тушган сув то Оролгача мисоли жайҳун бўлиб оқар, йўлида қанчадан-қанча тирик жонни зорлатиб кетарди. Инсон азмига сира тутқич бермасди у. Дарёнинг шундайгина ёқасида яшаётган кишилар ҳам сувга — обиҳаётга ташна эдилар, «сув сойга, бой бойга» деганларидай, дарё ҳам бойлар ерига оқарди, камбағаллар хор-зор эди.

Гулсанамлар ёшлигида ҳам худди шундай эди. Камбағалдан ҳеч ким ҳол сўрамас, аксинча унинг қонини зулукдай сўришга интилларди бойлар. Эркаклар эса «қиз туғдинг» деб, аёлларга не-не жабр-ситамлар келтиришмади. Азобланган, камситилган аёлларни ютавериб, Жайҳун дарёнинг ҳам иштаҳаси бўғилган эди энди У ҳам ғазаби тошиб, асовлашиб қолди Аму тўлғона бошлади. Бунинг сабаби бор эди, албатта.

Амудан анча йироқда, узоқ Россияда ленинчилар партияси бошлиқ ишчилар синфи Октябрь тонгини оттирган эди. Бу тарихий ҳақиқат эди-да, халқларнинг мавжуд тузум истибдодига ортиқча бардоши қолмаган эди. Бу хабар Аму бўйларига ҳам етиб келди. Қорақалпоқ элида ҳам тонг қизариб отадиган бўлиб қолди. Камалак ҳам ўзгача ранг олди.

Лекин Аму бўйидаги овуллардан бирида ҳаёт ҳамон эски маромда давом этарди. Дуйсенбой ва Зарипбой сингари бойлар «беш кунлик» дунёда айш-ишрат қилиб қолишга, «қариб қолган» хотинларини ҳайдаб, балоғатга етмаган қизларга уйланишга, овулга шиддат билан кириб келаётган янги ҳаёт ғилдирагини тўхтатишга уринишарди.

Истеъдодли қорақалпоқ ёзувчиси Тилепберген Қаипбергеновнинг «Қорақалпоқ қизи» романи худди ана шу даврга бағишланган. Муаллиф ўз овулдошларининг янги ҳаёт қуриш учун кураш йўлини, уларнинг эски тузумни таг-томири билан емириб ташлаш борасидаги матонатини куйлашга интилади. Шу жиҳатдан ҳам у қорақалпоқ халқининг тарихидан гўё бир лавҳани эслатади китобхонга.

Куни кеча бу лавҳани телевизор экранидан томоша қилдик.

Ўша золим Зарипбой ҳайдаб чиқарган Гулсанам, камбағал йигит муҳаббатга хоинлик қилмайди, деб, Туримбетни севиб қолган Жумагул, унинг дугоналари Бибигул ва Боғдагуллар билан танишдик. Уларнинг қисматига шерик бўлдик, улар билан биргаликда қувондик. Зарипбой ва Дуйсенбойларга, бойлар ноғорасига ўйинга тушиб, бечора қорақалпоқ қизлари бошига не савдолар солган Туримбет ва унинг онаси Гулбекаларга Жумагул, Бибигул, Гулсанамлар билан қўшилиб нафратлар ўқидик.

Турумбет бойнинг инъомларига ишониб, камбағалларга бўлиб берилаётган ердан ҳам юз ўгиради, аксинча «бир парча ер олсангиз, ўзим ҳам экиб тикардим» деган хотини Жумагулни ҳақорат қилади. Камбағалларга ер-сув тақсимлаб юрган, халқни илм-маърифат сари бошлаётган, бойларга қарши аёвсиз курашга чорлаётган асл фарзандларни йўқ қилиш пайига тушган Тожим мўйлов ва Нуримбет охунлар тўдасига қўшилиб кетади. Ўша бойларнинг топшириғига биноан Айтбойни отиб ўлдиради, халқ олдида жиноят қилади.

Олдиндан шуни қайд қилиш керакки, Тошкент телестудиясининг телевизион театр редакцияси «Қорақалпоқ қизи»ни томошабинларга таништириб, Қорақалпоғистон адабиёти ва санъатининг Ўзбекистонда бўладиган ҳафталигига атаб қувонарли иш қилди. Гарчи асар тўлалигича саҳналаштирилмаган бўлса-да, томошабинларга анча манзур бўлган ана шу уч қисмли телевизион спектакль ниҳоясига етказилган саҳна асарлари орасидан муносиб ўрин олади.

«Қорақалпоқ қизи»ни саҳналаштирган режиссёр Саъдулла Анорқулов, рассом Муҳаммаджон Ҳайдаров, операторлар И. Алиев, М. Муслимов, овоз режиссёри Абдуазим Қорабоевлар ўзига хос режиссёрлик ечимларини, Аму бўйидаги ҳар бир овулга хос манзараларни, асарчинг мазмунига боп куйларни топа билганлар. Асар Октябрь революциясининг дастлабки йилларида қорақалпоқ диёрига уфуриб кирган янги ҳаёт нашидасини бутун вужуд билан ҳис этишга ёрдам беради.

Б. ЮСУПОВ.

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

ИРМОҚ

Ирмоқ сен эмасми, у чопқир
ирмоқ,
Эзгу ниятини куйлаган умр?
Бедаво дашт аро кўринган маёқ,
Зулматлар бағрида милтиллаган
нур?

Қўнғироқ ҳисларинг сарҳадсиз
мунча,
Мунча кенг бўлмаса сенинг
оламинг?
Эҳ, не-не очилмай истаган
ғунча,
Интиқ кутишмоқда пойи
қадаминг?

Сен сурон сатҳида суриниб,
синиб
Оҳиста олдинга одим отасан.
Майсалар баргига рангпардай
иниб,
Мудраган тошларни эзиб
ўтасан!

Ҳаёт-ку аслида бўлмас осуда,
Аслида уйқудан ўзи уйғотар.
Қарагин, тепангда булутлар —
тўда,
Йўлингда тепалар тил билмай
ётар.

Бепарво қумлар-чи, эзғилаб сени
Кўнглингга кирмоққа ошиқар
беҳад.
Уларга не керак, не керак энди,
Ахир ёш жонингга қилишсин
шафқат!

Сен дегин уларга: «Эй, ғами
йўқ тош,
Эй, тил билмас тепа, эй зарангг
бағир!
Нечун зулм қиласиз, нечун,
мен бевош
Тил бермоқ истайман сизларга
ахир!»

ҲАЁТ

Том бошида ёйилган хирмон,
Дон шопирар бугдойранг аёл.
Гоҳ кўзлари бўлиб нигорон
Йироқлардан чорлайди шамол.
Ғув-ғув эсиб қолар шабада,
Дон қуйилар ғалвирдан шув-шув.
Пастда эса мўъжаз кулбада
Уғилчаси ётар беуйқу.
Ҳув нарида, тоғлар бошида
Куйлаб ётар шалола шов-шув.
Ва аёлнинг шундоқ қошида
Сирғанади шабада шув-шув.
Дон шовуллар, шовуллар хаёл,
Мавжудот ҳам қайтарар садо.
Эсишини ҳеч қўймас шамол,
Ғалвирда ҳам дон бўлмас адо...

Муҳаммад АЛИ.

ОЛИМЛАР САФИ КЕНГАЙМОҚДА

Яқинда В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети журналистика факультетида, ўзбек журналистикаси тарихи кафедрасининг ўқитувчиси Мухтор Худойқулов «Ўзбек сатирасининг ривожланишида «Муштум»нинг роли (1920 йиллар)» деган темада кандидатлик диссертациясини муваффақиятли ёқлаган эди. Ўтган куни университет СССР халқлари адабиёти кафедрасининг ўқитувчилари Раҳматулла Иноғомов «Ўзбек—туркман адабий алоқалари тарихидан» ва Муҳсин Алимов «Ҳозирги замон ўзбек романларида инсон ва жамият» деган темаларда диссертация ёқладилар. Университетнинг филология фанлари бўйича илмий даражалар бериш совети ҳар иккала олимнинг ишини юқори баҳолаб, уларга филология фанлари кандидати илмий даражасини беришга қарор қилди.

Ҳ. ҚОДИРОВ.

ЧЎНТАКДАГИ «ВОЛГА»

Загид Қарши нефть-газ трестининг геологлари билан узоқ вақт Бешкент чўлларида қидирув ишлари олиб борди. У чўлдан қайтиб дўстлари билан ошхонада овқатланиб ўтирганда геологлар тўдалашиб, газетадаги жадвални кўра бошладилар. Унда автомото-лотерея тиражи босилган экан.

Загид Ҳасаншин ҳам бир вақтлар билет сотиб олганини эслади.

—Қани, мен ҳам бир кўрайчи, — у чўнтагидан мижиғланиб кетган билетни олиб, ундаги рақамларни солиштириб кўра бошлади:

—Номери 0—9, серияси 17414 — «Волга» экан.

У кўзига ишонмай дўстларига қаради.

—Оббо Загидей, катта бир «Волга»ни чўнтагингга солиб юрган экансанда,—табриклашди дўстлари.

М. ТУЛАНОВ.
Қарши.

Шахмат оламида

ҲИССАСИ ЧИҚДИ...

1967 йил спортига айрим якун ясаган таниқли ёзувчи Лев Кассиль «Правда» газетасининг 1967 йил, охирги куни—31 декабрдаги сонида бундай деб ёзган эди:

«... Катан тахталарда ҳам овимиз юришмади. Ҳамма тан олган, шуҳрати оламни тутган совет шахмат мактабининг шу кунги вакиллари унчалик муваффақиятга эриша олмадилар... ҳали ҳам Ботвинник билан Смисловга тан бериш керак. Бироқ тажрибали шахмат паҳлавонлари сафининг тўлмаётгани ачинарли ҳолдир, нимагадир ёшлардан зўрлар кам чиқяпти».

Ҳақиқатан ҳам рўй берган бу нохушликни бартараф қилиш, иложи борича тезроқ бунга эришиш даркор эди. 1968 йил совет шахматчилари чиндан ҳам шахмат оламининг ҳукмдорлари эканликларини тасдиқлади. Исботи мана...

ПЕТРОСЯНГА ҒАРБДАН ТАРАФ ЧИҚМАДИ-КУ!

Ўтган йилнинг баҳор ва ёз ойларида ўтказилган жаҳон чемпионлигига даъвогарларнинг яккама-якка олишувлари бутунлай совет шахматчиларининг фойдасига ҳал бўлди. Ғарбнинг Ларсендек вакили ҳам ярим йўлда қолиб кетди: Петросянга дуч келиш ҳуқуқига эга бўлиш уёқда турсин, финалга ҳам чиқолмади. Бу—бир!

ЯҚИНИМИЗГА ҲАМ КЕЛА ОЛМАДИЛАР

Ҳа демай Швейцариянинг Лугано шаҳрида XVIII жаҳон шахмат олимпиадаси ҳам бошланиб кетди. Унда планетамизнинг беш қитъасидан 53 мамлакатнинг уч юздан ортиқ шахматчилари қизғин жангга киришдилар. Маълумки, совет шахматчилари 1952 йилдан олимпиадада қатнаша бошлаб, устма-уст саккиз марта ғолиб чиққан эдилар. Совет Иттифоқи спорт шаънини ҳимоя қилишга қаттиқ бел боғлаган вакилларимиз Тигран Петросян, Борис Спасский, Виктор Корчной, Ефим Геллер, Лев Полугаевский ва Василий Смисловдан иборат забардаст командамиз катта муваффақиятни қўлга киритди. 19 матчнинг бирортасида ҳам енгилмади; 76 ўйиннинг 49 тасини ютиб, 27 тасини дуранг қилишди гроссмейстерларимиз. Олимпиада 7 ноябрь куни якунланди. Улуғ байрам куни совет шахматчиларига олтин кубок, олтин медаллар топширилди.

Бу сафар биринчи ўринга астойдил ҳаракат қиламиз, деб юрган америкаликлар СССР командасидан 10 очко орқада қолиб, олдинги иккинчи ўринларидан тўртинчи ўринга тушиб кетдилар. Жаҳон чемпионлигига даъвогарларнинг саралаш матчларида муваффақиятсизликка учраган Бент Ларсен билан югославиялик Светозар Глигорич Швейцарияда ўзларини кўрсатмоқчи бўлдилар. Бироқ биринчи тахтада жаҳон чемпиони Тигран Петросян мукофотни илиб кетди, у бирорта ҳам ютқазмади. Бу — икки!

Кейинчалик, Испанияга қарашли Мальорка оролида улкан халқаро турнир ўтказиладиган бўлиб қолди. Бу галгиси ҳам энг кучли шахматчиларни тўплади.

Биз Швейцарияда бўлганимизда аввал Ларсен, кейин Петросян билан суҳбатлашиш бахтига муяссар бўлган эдик. Энг эсда қоладигани шу бўлган эди:

ТАҒИН ДОҒДА ҚОЛИШДИ

— Испаниядаги турнирда ким ғолиб чиқаркин, — бу саволни иккала машҳур шахматчига ҳам берган эдик ўшанда.

— Корчной! — иккаласининг жавоби ҳам шундай бўлди. Ажабо, қаёқдан билган эканлар-а. Худди айтганларидай бўлиб чиқди. Ленинградлик гроссмейстер Виктор Корчной 17 учрашувнинг ўн биттасини, шу жумладан Спасский билан Ларсенни ҳам ютиб, олтитасини дуранг қилди ва биринчи совринни олди. Иккинчи-учинчи мукофотларни Спасский билан Ларсен ўртада баҳам кўришди. Тўртинчи совринн Петросянга тегди. Бу—уч!

БЕРЛИНДАЮ ГАСТИНГСДА ҲАМ

Жаҳон чемпионлигини 27 йил ўз қўлида сақлаган германиялик математика ва фалсафа доктори Эммануил Ласкер туғилганига юз йил тўлганлиги муносабати билан унинг хотирасига бағишлаб Берлинда ўтказилган халқаро турнирда москвалик машҳур гроссмейстер Давид Бронштейн билан ГДР чемпиони Вольфганг Ульман ғолиб чиқдилар.

Қарийб чорак ҳам бир аср дирки Англиянинг Гастингс шаҳрида янги йилга бағишланган традицион шахмат конгресслари—турнирлар ўтказиб келинади. Албатта, буларнинг энг қизиғи, гроссмейстер ва мастерлар мусобақасидир. 12 кишилик бош мусобақада бу гал собиқ жаҳон чемпиони москвалик гроссмейстер Василий Смислов ғолиб чиқди. Югославиялик Глигорич қанча лиқ уринмасин, унга етолмади Бу—тўрт!..

Энди бас қилсак ҳам бўлар. Совет шахматчилари 1967 йилнинг ҳиссасини 1968 йилда роса чиқардилар.

М. МУҲИТДИНОВ,
СССР спорт мастери.

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ПЛАНЕТАМИЗДА

КАТТА МУВАФФАҚИЯТ

◆ **БЕРЛИН, [ТАСС].** Москвада совет космонавт-учувчилари тантанали суратда кутиб олинганлиги тўғрисидаги кенг хабарларни ГДР газеталари кўзга яққол ташланарли ўринларда босиб чиқарган.

«Айни Совет Иттифоқи Ернинг сунъий йўлдошини биринчи бўлиб яратганлиги ва орбитага чиқарганлигини, биринчи бўлиб одамни космик парвозга йўллаганлигини, биринчи бўлиб одамни очиқ космик фазога чиқарганлигини жаҳон ҳеч қачон унутмайди», деб ёзади «Нойес Дойчланд» газетаси.

Газеталар космонавт-учувчилар билан учрашувга бағишлаб Кремль Съездлар саройида ўтказилган тантанали митингда Л. И. Брежнев сўзлаган нутқнинг баёнини берган «Нойес Дойчланд» газетаси Л. И. Брежневнинг совет халқи В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига космик фазони ўзлаштиришда муваффақиятларга ва ерда меҳнат ғалабаларига эришиб бораётганлиги тўғрисида айтганларини таъкидлайди.

◆ **НЬЮ-ЙОРК, [ТАСС].** «Нью-Йорк дейли Ньюс» газетасида Москвадаги тантаналар тўғрисида берилган ҳисоботда В. Шаталов, Б. Волинов, Е. Хрунов ва А. Елисеев Ер орбитасида биринчи бўлиб бошқариладиган икки кемани туташтирганликлари ҳамда бир кемадан иккинчи кемага ўтганликлари таъкидланади.

Америка информация агентликлари Л. И. Брежневнинг Съездлар саройида бўлган тантанали митингда сўзлаган нутқини баён қилар экан, у неча минглаб москваликларнинг гулдурос қарсаклари остида Америка космонавтларининг яқинда бажарган машҳур парвози ҳамда «Союз-4» ва «Союз-5» космик кемаларининг муваффақиятли парвози коинот сирларини очиш йўлида босилган янги катта қадамлардир, деган сўзларини таъкидламоқдалар. «Союз» кемалари экипажлари аъзоларининг жасорати катта илмий орбитал станциялар муваффақиятли яратила бошлаганлигини билдиради, деган сўзлар ҳам бўрттириб кўрсатилмоқда.

◆ **ЛОНДОН, [ТАСС].** Англия газеталари совет космонавтлари В. А. Шаталов, Б. В. Волинов, Е. В. Хрунов ва А. С. Елисеев Москвада кутиб олинганлиги ҳамда Москвадаги Съездлар саройида Москва меҳнаткашларининг митинги тўғрисида хабарлар берган. Газеталар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев митингда нутқ сўзлаганлигини хабар қилар экан, унинг нутқидаги «яқинда Америка космонавтлари Ой атрофини айланиб учиб ўтганликлари ҳам, совет планетапараро автомат станциялари «Венера-5» ва «Венера-6» узоқ мақсад сари дадил парвоз қилганлиги ҳам, «Союз-4», «Союз-5» кемаларининг муваффақиятли учганлиги ҳам — мана шуларнинг ҳаммаси космоснинг сирли дунёсини забт этиш йўлида инсоният қўйган янги улкан қадамлардир», деган сўзларни бўрттириб кўрсатади.

Муваффақиятли операция

ҚОҲИРА, 23 январь. (ТАСС). Фаластиндаги «Ал Асифа» ташкилотининг жанговар отрядлари 20 январда Исроилнинг Тель-Мондедаги ҳарбий казармаларига ҳужум қилдилар, дейилади мазкур ташкилот қўмондонлигининг ахборотида.

Муваффақиятли ўтказилган операция чоғида казармаларнинг кўп қисми вайрон қилинди, электростанция биноси портлатилди. Исроилнинг бир неча солдати ўлдирилди.

ФРАНЦИЯ ДОКЕРЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

ПАРИЖ, 23 январь. (ТАСС). Бугундан бошлаб Франция докерларининг иш ҳақи 2.94 процент ошади. Шу кунларда бутун мамлакат бўйлаб авж олган забастовка курашининг дастлабки аниқ натижаси шундай бўлди. Докерлар иш ҳақини ошириш тўғрисидаги қарор касаба союзларнинг вакиллари ва корхона эгаларининг иштирокида паритет (тенг) комиссиянинг мажлисида қабул қилинди. Франция докерларининг сўнгги умуммиллий забастовкаси ўтган куни ўтказилган эди.

ЛЕНИНИЗМНИНГ УЛУҒВОР ҲАҚҚОНИЙЛИГИ

ПРАГА, 23 январь. (ТАСС ва «Правда» мухбирлари). Кеча Праганинг Либень саноат районидаги коммунистлар улуғ Ленин, халқаро революцион ҳаракатнинг машҳур арбоблари К. Либкнехт ва Р. Люксембург хотираларини ҳурматлаб эслагани «Чехия» залига йиғилишди. Зал заводларнинг ишчилари ва хизматчилари, зиёлилар ва ёшларнинг вакиллари билан лиқ тўлган.

600 дан ортиқ киши қатнашган йиғилишда ЧКП Марказий Комитетининг аъзоси, ЧССР Миллат мажлисининг депутати В. Новий доклад қилди.

Ленин таълимотидан илҳомланаётган ҳамма ерда социализм, тинчлик, тараққиёт ва озодлик иши ғалаба қозонмоқда, деди докладчи. Асримизнинг барча буюк революцион воқеалари ленинизмнинг улуғвор ҳаққониятини такрор-такрор тасдиқламоқда.

Маркс, Энгельс, Ленин таълимоти, деб давом қилди у, барча ирқдаги ва қитъалардаги ўз озодлиги учун курашаётган, шунингдек шу озодликка эришиб, ҳозирда эса социалистик жамият қураётган миллион-миллион кишиларнинг йўлини ҳамиша ёритиб туради. Унинг ҳаётийлиги ва кучи шундаки, бу таълимот халқларнинг орзу-умидларини ифода этади, социализмнинг олижаноб идеаллари учун курашда компас ва қурол бўлиб хизмат қилади.

Биз чехословак коммунистлари, деди докладчи, Ленин васиятларига, марксизм-ленинизм ғояларига содиқ бўлиб қолаверамиз ва бу революцион таълимот софлигини ҳимоя қилаверамиз.

Нотиқ Европадаги ҳозирги аҳволга тўхталиб, бундай деди: ҳозирги вақтда агрессив НАТО блоки орқали Америка империализми билан боғланган Ғарбий Германия милитаризми ва реваншизми Европадаги хавфсизлик ва тинчликка энг катта хатар солиб турибди.

Совет Иттифоқи социализм, тинчлик ва тараққиётнинг энг қудратли ва енгилмас истеҳкоми, марксизм-ленинизм ғояларининг ҳимоячисидир, деб таъкидлади В. Новий. Шу сабабдан ҳам бугунги кунда ҳамма турдаги ревизионистлар Советлар мамлакатига қарши чиқмоқда. Лекин коммунизм антисоветизмга зиддир, чунки антисоветизм — антикоммунизм шаклларидан биридир.

Бугун биз социализм учун улуғ курашчилар В. И. Ленин, К. Либкнехт, Р. Люксембург хотираларини ҳурмат қилиб эслар эканмиз Чехословакия Коммунистик партиясининг марксизм-ленинизмдан бошқа ғоявий асоси бўлиши мумкин эмас, деб қатъий айтамиз.

Залда бир неча бор гулдурос қарсаклар янгради. Йиғилиш қатнашчилари Совет Иттифоқи ва Чехословакия совет дўстлиги шарафига, Чехословакия Коммунистик партияси шарафига хитоб сўзлари айтдилар.

Йиғилиш қатнашчилари ЧКП Марказий Комитети ва ЧКП Марказий Комитетининг чехия областларидаги партия ишига раҳбарлик қилувчи бюроси номига резолюция қабул қилдилар. Улар бу резолюцияда ЧКП Марказий Комитетининг ноябрь пленуми резолюциясини ҳамда ЧКП Марказий Комитети Президиумининг шу йил 3 январдаги баёнотини тўла-тўкис қўллаб-қувватлаймиз деб ишонтирдилар.

Пировардида йиғилиш аҳли халқаро пролетариат гимни «Интернационал»ни ижро этди.

Т. МАРТИНОВА,
Б. АЛЕКСАНДРОВСКИЙ.

ВИЗИТ ТАМОМ БЎЛДИ

ДАМАШҚ, 23 январь. (ТАСС). СССР нефть қазиб чиқариш саноати министри В. Д. Шашин бошчилигидаги Совет делегацияси Сурия Араб Республикасига қилган расмий визитини тамомлади.

Бу ерда имзоланган ахборотда таъкидлаб ўтилганидай, учрашув ва музокаралар давомида Сурия нефть қазиб чиқариш саноатига тааллуқли масалалар муҳокама қилинди. Совет Иттифоқи билан Сурия ўртасида нефть саноати соҳасидаги техника ҳамкорлиги муваффақиятли суратда ривожланиб бораётганлиги мамнуният билан қайд қилинди. Делегациялар ўртасидаги музокаралар натижасида Сурия Араб Республикасида нефть қазиб чиқариш саноатини ривожлантириш йўллари тўғрисида бир битимга келинди ва ҳар иккала мамлакат ўртасида техника ҳамкорлигини бундан буён амалга ошириш имкониятини берадиган соҳалар белгиланди. Музокаралар ҳамжиҳатлик ва дўстлик руҳида ўтди.

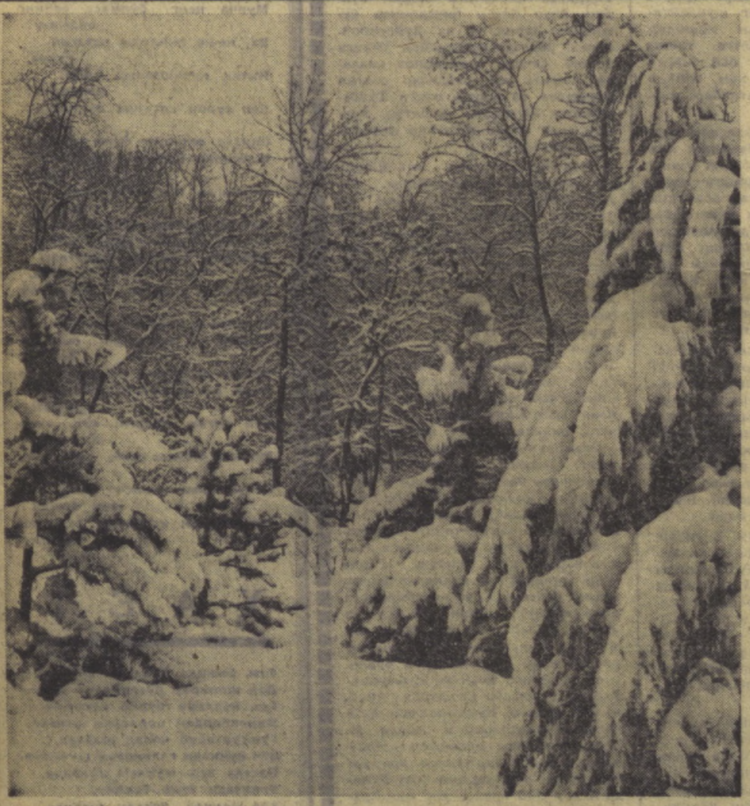

ТОШКЕНТДА ҚИШ МАНЗАРАСИ — А. Тўраев фотоэтюди.

ҚОР

Пағa-пағa қор ёғар,
Қор эмас, нақ зар ёғар.
Оққуш қанот қоқдими
Кўкдан момиқ пар ёғар.

Ёғиб қор ҳамма ёққа,
Борлиқ бурканган оққа.
Янги келин мисоли
Дарахтлар маржон таққан.

Оқ нуқрами ё олмос,
Қиёсга сўз топилмас.
Табиат жамолига
Нигоҳлар боқиб тўймас.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Ўзбекистоннинг барча районларида ҳавонинг ўзгариб туриши, ёғингарчиликнинг бўлмаслиги кутилади. Шимолдан секундига 3-7 метр тезликда шамол эсади. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм ва Бухоро областининг шимолида 17-22, қолган жойларда эса 11-16 даража совуқ бўлади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб туради. Ёғингарчилик бўлмайди. Шимолдан секундига 3-7 метр тезликда шамол эсиши ва 12-14 даража совуқ бўлиши кутилади.

КАМБОДЖАНИНГ НОРОЗИЛИГИ

ПНОМПЕНЬ, 24 январь. (ТАСС). Камбоджа Ташқи ишлар министрлигининг АҚШ ҳукуматига ва Сайгон маъмурларига юборган ва кеча Пномпенда эълон қилинган ноталарда айтиладики, Америка — Сайгон ҳарбийларининг 29 декабрда 4, 6, 7, 8, 10, 13, 14 январда Камбоджа чегарасида қилган иғвогарликлари натижасида камбоджаликлардан 5 киши яраланди ва бир киши ўлдирилди.

Шу муносабат билан Камбоджа Король ҳукумати қатъий норозилик билдириб, бундай ҳаракатларни тўхтатмоқ ва шикастланганларга етказилган зарарларнинг ўрнини тўлдирмоқ учун АҚШ ҳукуматидан ва Сайгон маъмурларидан самарали чоралар кўришни талаб қилади.

ВДРНИ ТАНИШ ТАЛАБ ҚИЛИНМОҚДА

КОПЕНГАГЕН, 23 январь. (ТАСС). «Ланд ог Фольк» газетаси хабар беради: Дания олий ўқув юртларининг 35 профессори ва ўқитувчиси ҳукуматга ва Фолькетингга мурожаатнома йўллаб, унда Вьетнам Демократик Республикаси билан дипломатик муносабатлар ўрнатилишини талаб қилганлар.

ЯПОНИЯДАГИ ҲУКМРОН ПАРТИЯНИНГ СЪЕЗДИ

ТОКИО, 23 январь. (ТАСС). Бугун Япониядаги ҳукмрон либерал-демократик партиянинг навбатдаги 22 съезди бўлди. Съезд қабул қилган резолюцияда Япония—Америка хавфсизлик шартномаси сақланиши ва мустаҳкамланиши зарурлиги эътироф этилади.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт, 9.30 — Рақс куйлари, 10.10 — «Дугоналар» (радиожурнал), 11.15 — Рапсодия, 11.35 — Концерт, 12.25 — Концерт (талабларга мувофиқ), 13.30 — Лирик концерт (русча), 15.10 — «Правда» газетасининг обзори, 15.20 — «Саломалайкум» (радиожурнал, русча), 16.10 — Эстрада концерти, 17.20 — Уйғур куйлари, 17.50 — «Омма орасида», 18.00 — «Торлар тилга кирганда», 18.40 — Спорт, 19.20 — Концерт, 20.00 — «Ленинnома» программаси, 20.30 — Концерт (халқ талантлари), 21.00 «Социалистик мамлакатларда», 21.10 — Концерт (қишлоқ меҳнаткашларининг талабларига мувофиқ), 22.20 — Концерт, 23.10 — Куйлар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 10.00 — **Шанба, нонуштадан сўнг,** 10.40 — **Бадиий фильм** (рус тилида).

12.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 — **Кўрсатишлар программаси,** 17.00 — **Телеянгиликлар** (рус тилида), 17.10 — **Эчкича ҳақида** (болалар учун кинофильм).

Ўзбек тилида: 17.25 — **Ленин ва болалар** (ўқувчилар учун), 17.45 — **Олов қалбли кишилар** («Ёшлик» студияси), 18.35 — **Бизнинг шаҳримиз** (телефильм), 19.25 — **Телефильм,** 19.35 — **Телеянгиликлар,** 19.40 — **Янги қўшиқ келди,** 20.25 — **Кўрсатишлар программаси.**

20.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

15.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.30 — **Шанба, нонуштадан сўнг** (эрталабки программа такрорланади), 21.10 — **Концерт,** 21.40 — **Бадиий фильм.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Душанба телестудиясининг кўрсатишлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 25/I да **Русалка,** 26/I да кундуз **Жизель,** кечқурун **Трубадур.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/I да **Бой ила хизматчи.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/I да **Тошболта ошиқ,** 26/I да кундуз **Фарҳод ва Ширин,** кечқурун **Гавҳари шамчироғ.**

КИНО

Ака-ука Карамазовлар (эрталаб соат 11 ва кундуз 5 яримда), **Тошдаги достон** (кундуз 2 ярим, кеч 8 яримда) — САНЪАТ САРОЙИ.

Жонсиз мавсум (1 ва 2-серия) — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Трясогузка армияси яна жангда — «ДРУЖБА» (2-залда), «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Сангам (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Фантомас (1 ва 2-серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

РЕСПУБЛИКА «БИЛИМ» УЙИДА
(Киров кўчаси, 24-уй)
26 январь кеч соат 7 да

ИЖОДИЙ УЧРАШУВ

Ўзбекистон ССР халқ артисти **Мурожон АҲМЕДОВ** куйлайди.

Кечада **М. Горький номли Фарғона область музика ва драма театрининг** солистлари қатнашади.

Кечани Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистка **Х. ҚОРИЕҚУБОВА** олиб боради.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ БОТАНИКА ИНСТИТУТИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лабораториялар бўйича: Ўсимликлар анатомияси ва морфологияси — кичик илмий ходимлар (ботаник, ўсимлик физиологи), геоботаника, сув ўсимликлари, ўсимликлар микологияси, ўсимликлар альгологияси — кичик илмий ходимлар (ботаниклар); **Қизилқум чўл станциясига** — катта илмий ходим (ботаник, фан кандидати) ва кичик илмий ходим (ботаник); **Нурота ярим чўл станциясига** — кичик илмий ходимлар (ботаниклар).

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ариза ва ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилади: Тошкент шаҳар, Куйбишев шоссеси, Академия шаҳарчаси.

ХАРЬКОВ ШАҲРИДА
15 февралда
1966 йилда чиқарилган

3%-ЛИ

Давлат ички ютуқлар заёмининг

21-ТИРАЖИ ЎТКАЗИЛАДИ.

Тиражда заёмнинг йигирма уч разрядига умумий суммаси 10763760 сўмлик 197400 ютуқ, булардан 5000, 2500, 1000, 500, 100 ва 40 сўмлик ютуқлар ўйналади.

Заём облигацияларини сотиб олинг!

СССР Газ саноати министрлиги «СРЕДАЗНЕФТЕГАЗСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ МАХСУСЛАШТИРИЛГАН 5-БОШҚАРМАСИГА

инженерлар, ишлаб чиқариш-техника бўлими механиги, прораб вазифасига сантехниклар, қурувчилар (термоизоляция билан таниш бўлган); **қозон ноғчегарлари, юкчилар, слесарлар,** вентиляциячилар, **темирчилар,** қурилиш механизмлари ремонти бўйича сантехниклар; **газ-электр пайвандчилар, кранчилар**

КЕРАК

Ёлғиз кишиларга ётоқхона берилади.

Меҳнат ҳақи ишбай асосида ва жойларга бориб ишлаганлик учун 30 дан 85 процентгача қўшимча коэффициент тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар 81, Домбробод (33-автобуснинг «Автобаза» бекати).

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги республика аҳамиятига молик шахсий пенсионер

Аҳмадали МАТХОЛИҚОВнинг

вафот этганлигини маълум қилади ва марҳумнинг оиласига таъзия билдиради.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Ўзбекистон телевидениесининг ҳафталик программаси

27 ЯНВАРДА ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Кўрсатишлар программаси,** 18.00 — **Меҳр қўллар** (ўзбек тилида, болалар учун).

Рус тилида: 18.20 — **Телеянгиликлар,** 18.35 — **«Советский воин»** (тележурнал), 19.35 — **Ўзбекистонда халқ санъати. Тоҳир Тўхтахўжаев.**

Ўзбек тилида: 20.00 — **Телеянгиликлар,** 20.15 — **Сиҳат-саломатлик** (илмий-оммабоп программа), 20.55 — **Телефильм,** 21.50 — **Илғор тажриба мактаби. В. Тюпко,** 22.10 — **Инсон тақдири. Касаллик** (телевизион новеллалар театри).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Душанба телестудиясининг кўрсатишлари.**

28 ЯНВАРДА СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.00 — **Телеянгиликлар,** 18.15 — **Чорвоқ кундалиги,** 18.35 — **Куз япроқлари** (бадиий фильм), 20.10 — **Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.15 — **10 минут музика,** 20.25 — **«Совет мактаби» журнали — 50 ёшда,** 21.20 — **Телеянгиликлар,** 21.35 — **Мьямана ўлкасида** (телефильм), 22.05 — Янги шеърлар. **Осмон тўла нур,** 22.20 — **Шу куннинг созандалари. Б. Алиев.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.55 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

20.00 — **География дарсида** (телефильм, ўзбек тилида).

Рус тилида: 20.20 — **Иккинчи ҳаёт** (илмий-оммабоп фильм), 20.40 — **Балет кечаси,** 21.30 — **Сенинг остонангда** (телеспектакль).

29 ЯНВАРДА ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Кўрсатишлар программаси,** 18.00 — **Телеянгиликлар** (рус тилида).

Ўзбек тилида: 18.10 — **Глобус** (болалар учун), 18.35 — **В. И. Ленин кутубхонаси. Анархизм ва социализм,** 18.50 — **Навоий достонлари музикада,** 19.30 — **Телеянгиликлар,** 19.50 — **Кўрсатишлар программаси.**

19.55 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.00 — **Хўрозча** (болалар учун, тележурнал), 18.25 — **Кино кўзгусида спорт** («Ёшлик» студияси), 19.05 — **Совет эстрадаси усталари. Эдуард Хиль.**

Ўзбек тилида: 20.00 — **Чорвадорлар учун эшиттириш,** 20.20 — **Концерт,** 21.00 — **Телефильм,** 21.20 — **Иристон ўғли** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 20.00 — **Сариқ Алька** (телеспектакль), 21.40 — **Шаҳар сен учун** (ҳужжатли фильм), 22.25 — **Музикали телефильмлар.**

30 ЯНВАРДА ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.00 — **Телеянгиликлар,** 18.10 — **Қўғирчоқлар рақсга тушадилар** (болалар учун).

Ўзбек тилида: 19.20 — **10 минут музика,** 19.30 — **Гавҳари шамчироғ** (Муқимий номли театр спектакли олиб кўрсатилади), танаффус вақтида **телеянгиликлар.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

«ДЎСТЛИК» ЭКРАНИ

Рус тилида: 18.00 — Мирмуҳсин. **«Широқ» поэмаси асосида телеспектакль,** 18.55 — **Телеянгиликлар,** 19.10 — **Телефильмлар.**

19.45 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Машина бошқарувчида** (илмий-оммабоп фильм), 20.10 — **Социализм дунёси.**

Рус тилида: 20.25 — **Фильм-концерт,** 21.05 — **Эълонлар,** 21.10 — **Доктор Солт жўнаб кетяпти** (телеспектакль, 1—2-қисмлар).

31 ЯНВАРДА ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.00 — **Ҳамма нарсани билишни истайман** (болалар учун тележурнал), 18.30 — **Мактуб** (болалар учун телефильм), 18.45 — **Телеянгиликлар,** 19.00 — Совет музикаси дурдоналари. Д. Шостакович. **Биринчи симфония.**

Ўзбек тилида: 19.55 — **Телеянгиликлар,** 20.10 — **«Ленинnома» программаси. Петербург йиллари** (ҳужжатли фильм), 20.40 **Баракали меҳнат — яхши даромад,** 21.00 — **Халқ контроли экрани,** 21.25 — Рамз Бобожон. **Сенга севгилим,** 20.40 — **Буланка пансиони** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.55 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан — **Олмаота телестудиясининг кўрсатишлари.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Классик музика саҳифалари.**

Рус тилида: 20.40 — **Оқ қитъа** (ҳужжатли фильм), 21.00 — **Яшасин давлатимиз** (фильм-концерт), 21.30 — **Сиз билан ёнма-ён** (телевизион бадиий фильм), 22.40 — **Мелодия—66.**

1 ФЕВРАЛДА ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 10.00 — **Шанба, нонуштадан сўнг,** 10.40 — **Осмон калити** (бадиий фильм), 11.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

12.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 17.00 — **Телеянгиликлар,** 17.10 — **Саҳифаларнинг жонланиши** (болалар учун, фильм-концерт).

Ўзбек тилида: 17.30 — **Қўғирчоқлар телевизион театри,** 17.50 **1941 йилда қатл этилган** (ҳужжатли фильм), 18.00 — **«Ёшлик» почтаси,** 18.50 — **Манарата** (илмий-оммабоп фильм), 19.00 — **Қалб чорлайди** (музикали программа), 19.40 — **Телеянгиликлар,** 19.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

15.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Шанба, нонуштадан сўнг** (эрталабки программа такрорланади), 20.40 — **Телефильм,** 21.10 — **Концерт** (халқ талантлари), 21.45 — **Бўрондан кучли** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Душанба телестудиясининг кўрсатишлари.**

2 ФЕВРАЛДА ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 10.00 — **Мультфильм** (болалар учун), 10.20 — **«Колокольчик» клуби** (болалар учун), 10.50 — **Том Сойернинг саргузаштлари** (телеспектакль).

Ўзбек тилида: 12.05 — **Спорт** (болалар учун), 12.35 — **Андрейка** (бадиий фильм), 14.05 — **Эшиттириш ва концерт** (қозоқ тилида), 16.55 — **Кўрсатишлар программаси,** 17.00 — С. Нуров. **Беғубор тонг** (болалар учун, телепостановка).

Рус тилида: 17.40 — **Болаларнинг спорт мактаби** (телефильм), 18.00 — **«Ахборот» информацион программаси,** 18.30 — **Сойдаги киши** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 20.00 — **10 минут музика,** 20.10 — **Ғазалхон ёшлигим** («Ёшлик» студияси), 21.00 — **«Ахборот» информацион программаси,** 21.30 — **Еттинчи йўлдош** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.00 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.30 дан — **Фрунзе телестудиясининг кўрсатишлари.**

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216. Халқаро ҳаёт — В37604. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалиги — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот ва спорт — В32447. Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 22—82, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ В. — 21. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 01074.